

פרשת דברים

אֵלֶּה הדברים אשר דבר משה וכו' בעבר הירדן במדבר בערבה וכו' ודי זהב. י"ל שמרמו מרע"ה בדברי תוכחות אלו ממש לדרוש והיינו בעבר הירדן ע"ד אכנא די מחת לאלמא הוית לעור רב כי ידוע עבירה גוררת עבירה ומצוה גוררת מצוה ושניהם מכוונים בשם אבן כי המצוה כביכול נקראת אבן כמו אבן בוחן אבן שתיה נמצא בהעשיות המצוה בדביקות השכינה כביכול ומצוה גוררת מצוה עד אין קץ לאלפים ולרבבות. נמצא אכנא חדא הוית לפור רב של אבנים בריבוי המצות הגדולים הנמשכים ממצוה אחת וכן ח"ו בעשיות רע שהוא בחסא אבן ננף וצור מכשול ועבירה גוררת עבירה ונעשה ג"כ לפור רב בהצטרף ריבוי העבירות הנמשכים מעבירה אחת גם ידוע העושה עבירה קונה לו קטיגור אחד והוא המייסרו אח"כ ומבקש עליו דין ח"ו שהעונות עצמם הם המריעים לאדם והן הם הדינים השורים על האדם וזהו במדבר היינו מה שפוגם בדיבור בערבה היא ענין פגם ברית המעורר שמכוון נגד ברית הלשון גם רומז בערבה לשון עירבוב ופירוף הדעת היינו שאין להם דעה להבדיל בין טוב לרע והולכים כשיכור שדעתו ושכלו מעורבב ומבלבל ואח"כ רימו התיקון לאלו לבן וחצירות ודי זהב היינו ענין ג' תיקוני ההטא הידועים תשובה תפלה צדקה והיינו הוא סוד תשובה ע"ד המדרש שכתב על הידעתם את לבן בן נחור היינו הידעתם את מי שמלבין עונותיו והיינו תשובה ונחור הוא גימ' אלהים אותיות הרון שמהם חרון אף בא לעולם והוא שאמר הידעתם את לבן בן נחור היינו שיש בתוך ההרון דבר המלבין לעורר חסד והיינו תשובה שמלבין עונותיו ע"ד כשלג ילצינו. וחצירות היינו מעלה יותר מזה והוא תפלה כמ"ש חצירותיו בתהלה ולכך חצירות נקרא תפלה כי כמה וכמה חצירות יש בענין התפלה בעולמות העליונים זה למעלה מזה כידוע ודי זהב היינו צדקה שהיא עליונה מכולם בסוד היכל ה' כמ"ש אני בצדק אחזה פניך והצדקה מהבר צדק עם צדקה ונכנס בזה השער לה' צדיקים יבואו בו והמשי' והנה כששכב בתשובה שלימה נסתלק ממנו היצאה"ר כשרואה שאין לו מקום כאן והוא שמרמו וישב עשו לדרכו שעירה שביטל ממנו ומעליו כה הרע ויגרשהו וילך ויעקב נסע סכותה לשון הצמח והסתכלות כמו אבי יסכה ודרשו חז"ל ע"ש שהיתה סוכה ברוה"ק והיינו שמסתכל ורואה תמיד המ"י לנגד עיניו כמ"ש שויתי ה' לנגדי תמיד ויוצא מהושך לאור שבא למדריגת אור החכמה והחכמה תאיר פניו ויבן לו בית היינו שבונה לעצמו נשמה קדושה חדשה כי בית היינו אשה ע"ד מימי לא קריתי לאשתי אשתי אלא ביתי ואשה היינו נשמה ע"ד הזוה"ק אשה נאה דא נשמתא. והיינו ע"י השתדלותו במעשים טובים יכול לבנות לעצמו נשמה קדושה גם בית רומז ליראה ע"ד הבל על דלית ליה דרתא וכו' והיינו שזוכה לבוא לבחי' יראה ע"י חכמ'

כי אם אין חכמה אין יראה וכו' והוא שמרמו ויבן גימ' חיים וגם גימ' חכם כי חיים נמשך מחכמה ע"ד החכמה תחיה את בעליה וזהו ויבן ע"י חכמה בונה בית היינו יראה כנ"ל ולמקנהו עשה סכות ע"ד הידוע אחר שקישט עצמו יראה לקשט אחרים לקרבן לקדושה והוא שמרמו ולמקנהו היינו למדריגה תחתונה שלו שהם בסוד מקנהו ג"כ עשה סוכות כמ"ש לשון הצמח והסתכלות אל אור הקדושה העליונה ע"כ כשעשה כך וזהו כל מגמותיו כל ימיו וידוע במדה שאדם מודד מודדין לו כי כל מדה שאדם מתנהג בה מלמטה מעורר על עצמו כך מלמעלה וינהג עמו השם ב"ה ג"כ באותו המדה לכך קרא שם המקום היינו שממשיך שם המקום ב"ה כביכול גם כן סוכות להיות מסתכל ומשגיח עליו תמיד בעינא פקיהא לשומרו מכל דבר רע שבעולם גם סכות הוא לשון סכך היינו כביכול ב"ה וב"ש פורס סוכת שלום עליו להיות עליו למגן ולמחסה כאמא על בניה אמר כי"ר :

בעבר הירדן הואיל משה באר את התורה הזאת יש בכאן רמז על דברי חז"ל כל העוסק

בתורה לשמה וכו' ולא עוד אלא שנעשה כמעין המתגבר וכו' ע"ש וזה י"ל שמרמו כאן בפסוק כי ידוע מי שלומד תורה לשמה הוא בחי' משה סוד הדעת גם לשמה הוא אותיות למשה והוא מוכן מאליו כי אין אשה מגלית מסתורה אלא לבעלה ולכן היה נקרא משה איש האלקים וכן מי שעוסק בתורה לשמה נקרא בשם משה כמו משה שפיר קאמרת ע"ש בגמרא וזה י"ל הרמז בפסוק הואיל לשון התחלה. משה פי' כשמתחיל ללמוד התורה לשמה שהיא בחי' משה כנ"ל אז נעשה בעל להתורה ואין אשה מגלית מסתורה אלא לבעלה ולכך זוכה באר את התורה הזאת היינו שנעשה כמעין המתגבר מים חיים דלא פסקין והבן ויש בזה רמזים אמתים :

אך י"ל בעבר הירדן בארץ מואב הואיל משה באר את התורה וכו'. י"ל בזה בדרך רמז כי ידוע

הירדן הוא הר דין וזה הבחי' מונע את הצדיק מלומר תורה שקשה לשעתו והבן והוא שאמר בעבר הירדן היינו לשעבר מאותו בחי' של הר דין אז הואיל משה כשהחכם המכונה בשם משה כאמר חז"ל משה שפיר קאמרת כשהוא מתהיל לבאר ולפרש התורה אז באר את התורה היינו שנעשה לו התורה כבאר מים חיים הנובע תמיד והולך ומתגבר ומימיו לא פסיק לעלמין וכמאמרם ז"ל ונעשה כמעין המתגבר וכנהר שאינו פוסק גם י"ל הואיל לשון רצון כמו ויואל משה והיינו הואיל משה כשהעם רוצים במשה והושקים לשמוע ולקבל ממנו אז באר את התורה לאמר היינו יכול לומר ולבאר את התורה ע"ד יותר משהעגל רוצה לינק הפרה רוצה להניק אבל כשיש ח"ו מונע מצד המקבלים שאין שם מקבלים כראוי אז גם הנהר יחרב ויבש כידוע. עוד ירמוז ע"ד מאמר חז"ל כשהחכם יושב ודורש

דברים

אזי יברך אתכם כאשר דבר נכס לאבותיכם כי שם הולדה תמידית אשר אין לה קץ ותכלת והמש"י:

פרשת ואתחנן

ואתחנן אל ה' בעת ההוא לאמר ה' אלוקים אתה החלות להראות את עבדך וכו'.

יש להעיר בזה אומרו פעם שנית ה' אלהים אחר שאמר כבר ואתחנן אל ה' גם מהו לאמר וכו' אל דרשו מה שדרשו ולכאורה נראה כי זהו תפלה בפני עצמה ואתחנן אל ה' לאמר ה' אלהים ולהבין זה נבאר בראשונ' בהפסד' נחמו נחמו עמי יאמר אלהיכם דברו על לב ירושלי' וכו' כי לקחה מאת ה' כפלים בכל חטאתי' וצריך להבין מה זה דברו על לב ירושלים האידך שייך לב ירושלי' גם להבין כי לקחה כפלי' מאת ה' והוא תמו' שהקב"ה ילק' ח"ו כפלי' על העונות ויש להבין זה ע"פ ששמעתי ממארי אבא זקני זללה"ה כי המלך אשר בישראל הוא הלב של ישראל וביאר פס"ו הפסוק איך אלך ושמע שאלו זהרנני ודקדק אמאי הי' ירא דוקא על ההליכ' הלא ההליכ' יכול להיות בשתיקה ויותר היה לו לומר איך אשוב ואחזיר אחר אשר אמר אחר למלך ויהרגו שאלו וביאר כי המלך הוא הלב של כלל ישראל והלב שומע פי' כי הוא עדיין המלך של ישראל קודם משיח' לאחר ושמע פי' ויבין למה אנכי הולך על מה ולמה זהרנני אבל על החזר' לא היה ירא כי כבר יהיה דוד משוח למלך ולא יבין ולא ישמע כי בודאי יעש' הדבר בהסתר פ"כ ואח"כ ראיתי בספר יצירה לב נפש המלך במלחמה נמצא הלב הוא המלך של הגוף והאברי' וכוודאי אין דרך לב המלך לעשות שום דבר בלתי ידיעתו ומזה יבין האדם כי כן דרך כל האברי' להתנהג ע"פ הלב וכו כח רוח חיים המתנוטע לכל הגוף בלעדו לא ירים איש את ידו ואת רגלו כי הוא החיות של כל האברי' והנה ראיתי בספר ראשית חכמה כי הלב מכונ' בשם ירושלי' כי הוא באמצ' הגוף כמו ירושלי' באמצ' העולם והוא שאמר התנא לב טוב ואמר רוח' אני את דבריו שכלל דבריו דבריו כי הוא שורש לכל אברי' הגוף והוא בחי' ירושלי' ורוח החי' אשר בו הוא המלך היושב על הכסא וזהו אי רישי דעמא עב' כולה עב' כי אז מתנהגי' אחריו כל האברי' כגדודי' אחר המלך ולהבין מה זה לב טוב ומהו הטוב השייך ללב כי בכל דבר לפי ערכו טובו ד"מ במשק' הוא הטוב כשמתוק לחיך ובמלבוש הטוב שלו הוא דרך אחר היינו הצבע כמו שחור או לבן או מתוקן כחקונה ובלב מהו הטוב שלו והשלימות בודאי הוא לב נשבר הוא הטוב והשלימות שבלב כמו אשכנז את דכא וכו' וכמו זבחי אלהי' רוח נשבר' וההיפוך גוב' הלב כי תופעת ה' כל גב' לב זהלב נברא להיות שוכן בו הקב"ה כדאיתא ועטו לי מקדש ושכנתי בתוכ' ממש וזכא' הוא מאן דעביד ליה דירה נאה בלבו נמצא נברא

הקב"ה מוחג עונותיהם של ישראל שנאמר תורת חכם מקור חיים היינו תורתו של חכם שנאמר היא בחי' מקור חיים למהר וללכזן מכל עומא' חלאת עולם וזהו דייקא בתואר חכם שאומר בדורותיו כי חכם היינו שהיא בקו החכמה שהוא שורש החסד והאהבה וממילא נכלל ג"כ יראה כי אם אין יראה אין חכמה וזהו שמרמו הפסוק בעבר הירדן הוא מורה על חכמה כי בעבר הוא אותיות ע"כ ר' היינו שם ע"כ ששורשו בחכמה ור' הוא ג"כ חכמה כמו ראשית חכמה וידוע שהירדן הוא הר דין היינו שהוא הר שממנה דיגין מתערין וזהו של אהבה ויראה והוא שאמר הואיל משה היינו כשמתחיל לדבר ד"ת בדורותיו אז באר את התורה היינו שנעשה תורתו בחי' באר חיים חיים לטהרם מכל עומאה אפילו מעומאה חמורה כגון זב וזבה שאין להם מהרה במקוה על כל פנים לטהרו בחיים טוים והמש"י :

ד' אלהיכם הרבה אתכם וכו' יוסף עליכם ככם וכו' כאשר דבר לכם ואיתא בגמ' זו היא משלי והוא יברך אתכם כאשר דבר לכם והנה יש להעיר מה יתן ומה יוסף ברכה באלף פעמים כמוהם כיון שמזכיר אח"כ ברכת ה' עליכם שהוא לא יסופר מרוב שהוא באין מספר ומדה ושיעור ומה תועלת טוב בצרכתו שצריך משלו גם מה זה אלף פעמים משלו ולא יותר וי"ל בזה דרמו בצרכתו זה משלי דבר גדול דהנה ידוע מ"ט שערי בינה נחסרו למשה ולא יותר והנה כוכב גימ' מ"ח גם ידוע אלף הוא בסוד אלף כי כשכלה המנין באלף חוזר ומתחיל אלף ב' נמצא חוזר לאלף והוא שרימו מרע"ה והנכס היום ככוכבי השמים היינו שכולכם לדיקים ושלמים כמ"ש ומלדיקי הרבים ככוכבים וה' יוסף עליכם ככם אלף אל תקרי אלף אלא אלף היינו שיוסיף אלף לכוכב ויהיה מספר מ"ט והיינו שמתכו כולם למדרגתו להשיג מ"ט שערי בינה כמו שנחסרו לי ועתה מבואר היטב זו משלי ויותר לא היה כח בידו לברך כי בעצמו לא השיג יותר כמאמר חז"ל על ותחסרהו מעט מאלהים ששער הנו"ן לא נחסר למשה רבינו ע"ה והמש"י :

עוד י"ל ה' אלהי אבותיכם יוסף עליכם ככם אלף פעמים ויברך אתכם כאשר דבר לכם ודרשו חז"ל זו משלי וה' יברך אתכם כאשר דבר לכם ע"ש וצריך להבין זה מפני מה דוקא אלף פעמים משלו ויש להבין זה בדרך רמו ע"פ דאיתא בכוונת מוסף שבה על תיבת איה שמלכות עולה לג"ר דאמא וממילא נעשה בחי' אמא להוליד וא' דאיה הוא בחי' הדעת המוליד ע"כ וי"ל שלכך המלאכים שבאו לאברהם לבשר לו על צורת הולדה רמוזו איה שרה אשחך היינו להעלותה שמה בכדי להוליד בבחי' אמא. והנה ידוע משה היה סוד הדעת שהוא בחי' א' כנ"ל והוא שאמר ה' אלוקי אבותיכם יוסף עליכם ככם אלף פעמים אלף הוא בחי' אלף והדעת המוליד שזהו משלו מבחי' משה וכסיהיה בכם זאת הבחי'

ואתחנן

ישראל ויקוים בנו מקרא שכחוב ונקשו את ה' אלהיה' ואת דוד מלכם חמן:

עוד ירמוז ואתחנן אל ה' בעת ההוא לאמר. דהנ' לא כל העתי' שוות ולא כל הרגעי' שוים והלדיק שהוא יסוד עולם השם ב"ה שולח במחשבתו מה שצריך לומר בעת וברגע ההוא ועיין מענין הזה על פסוק ואכזב היום אל העין ומה שאמרתי שם וכוה תבין הרמוז ככאן ואתחנן אל ה' שזה הי' חפלת משה העניו והשפל בעת ההוא לאמר שאוכל לומר לפוס שעתא לפי מה שצריך נרגע ההוא והמש"י:

ואתם הדבקי' בה' אלהיכ' חיי' כולכ' היו'. י"ל בזה בדרך רמוז ע"פ הידוע שק"ש יש רמ"ח תיבין כשמרפי' ה' אלהיכ' אמת וכוה מחי' רמ"ח אברי' של אדם בכל יום וזה י"ל שמרמוז בפסוק "ואתם אומות אמת הדבקי' בה' אלהיכ' היינו כשחדקו תיבת אמת אל ה' אלהיכ' וכוה יוצלם רמ"ח תיבין דק"ש ומה יומשך לכס חיי' כולכ' היום היינו בכל יום ויום צריך לומר כן והבן:

עוד ירמוז כידוע ה' אחד וישראל הם אחד כמ"ש ומי כעמך ישראל גוי אחד וכו' ולכך הם דבוקי' בהש"י כי נאה לאחד לדבק באחד ואימתי הוא כשישראל הם אגודי' ודבוקים יחד באחדות גמור אז אחד יחשבו ושור' עליה' השם ב"ה שהוא אחד אבל כשחלילה חלק לבס ונפרדי' זה מזה א"א להם להיות דבוקי' באחד ואין השם שור' עליה' ח"ו ושור' הליל' אל זר עליה' כמ"ש על כי אין אלוה בקרבי מצאוני הרעות האלה או נחשבי' לבחי' מיתה שהוא בחי' סמאל"ל וזה י"ל הרמוז בפסוק ואת' הדבקי' היינו כשתי' דבוקי' ונאחדים זה בזה אז בה' אלהיכ' היינו צוודאי דבוקי' בה' אחד באחד ושור' עליה' השם ב"ה חי לכל החיי' וזהו חיי' כולכ' אבל להיפוך ח"ו נחשבי' כמתי' כנ"ל אבל כשה' באחדות אחד אז נאה לאחד לדבק באחד ושור' עליה ה' אחד חמן:

ושמרתם ועשית' כי הוא חכמתכ' ובינתכ' לעיני העמי' אשר ישמעון את כל החוקי' האלה ואמרו רק עם חכם ונבון הגוי הגדול הזה ואיתח' בצבעה"ט האלה ואמרו רק עם ר"ת ערו' וס"ת מקוה וזהו רק מיעוט הוא היינו בחי' עהרת מקו' מן ערו' הוא רק בישראל וי"ל עד"ו רמוז בפסוק ע"ד שאמרתי על המשנ' הומר בקודש שמטבילין כלי' בחוך כלי' היינו נשמות ישראל וכשדבוקי' ונאחדים זה בזה אזי נקשרו נשמ' א' בנשמ' שלמעל' ממנו עד א"ס ב"ה וכמו שאמרתי מקו' ישראל ה' שאלו הם בבחי' א' מקו' הוא מטהר ומי שהוא בבחי' ישראל הוא מטהר ג"כ נשמ' וה' הוא מקור הטהר' והנ' ידוע מקו' הוא בחי' תשוב' שהוא סוד אמת עילא' ע"ד תבוא אמו ותקנח את בני' והוא סוד הביני' ומי שהוא בחי' ישראל הוא בחי' מקו' כנ"ל ואז הוא סוד הביני' וממילא ג"כ בחי' חכמ' כי הו"ב הם חרין ריעון דלא מתפרשין

הלכ להיות משכן להקב"ה והקב"ה אינו שור' כ"א בלב נשבר ונדכ' לכן שלימות הלב הוא להיות נשבר בקרבו ואז כשיש בו שלימות הוא מכו' בשם ירושלי' עיר הקודש יקרא לה ומלכ' בתוכ' לחפוקי חלילה כשיש בו גוב' לב אזי יקרא בשם רוס. וזהו י"ל שרימוז הנביא צלחות לשונו דברו על לב שיהיה ירושלי' וכשיהיה הלב ירושלי' אז מלכ' הוא הרוח הנשבר בתוכו לדיק ונושע לעמו הם האצרי' מיד המצרי' דהיינו הילכה"ר חלילה ויתנהגו אחריו כצבא אחר המלך ולא יתפורזו אל' ואנה להיות איש כל הישר בעיניו יעש' כלאן אשר אין להם רוע' כי רוע' נאמן יש להם מלכ' בקרב' וזהו כי מלא' צבא' ועי"ו וזכה כי נרל' עוג' כי זכחי אלהי' רוח נשברה יותר מכל הקרבנות. אז יאמר כי נרל' עוג' ע"ד דאיתח' בש"ס השב מאהב' זדונות נעשו לו כזכיות וזה כי נרלו לשון רצון נעש' מהעון. כי לקח' מיד ה' כפלי' וכו' כי השב מאהב' תמיד לבו נשבר בקרבו ונוטר בו אהבת צוראו כי אהבה ויראה הפנימי' הם חרין ריעין דלא מתפרשין ונעש' לו מעונות זכיות. וזהו כי לקח' מיד ה' כפלי' בעד העונות ובעד הזכיות ועת' נבוא לבאר הפסוק שהתחלנו בו כי דבר זה שמעתי ממארי אבא זקני זללה"ה כשיש לדיק בעולם אזי מיחד כל דברי העולם הגשמי' הן העבודות הן הדיבורי' וזהו שהתפלל מרע"ה ולמה תהי' עדה ה' כלאן אשר אין להם רוע' רק יהיה להם רועה מיוחד "ולאן הם יחודי' וזכות והבן שורש מלכות בית דוד היא כי דוד הוא שורש מלכות כביכול אשר בכל משל' בו בלעדו לא יריס איש את ידו ואת רגלו בכל דבר קטן וגדול כדאיתח' בשם א"ו זללה"ה על דרוש חז"ל לא גלו ישראל עד שכפרו בה' ובמלכות בית דוד ולא יגאל אותם עד שיחזרו לה' ולדוד מלכם ע"ד הפסוק אין לנו מלך בדוד וכו'. איש לאוהליו ואיתח' א"ת לאוהליו אלא לאלוהיו ובעת הגאולה נאמר ובקשו את ה' אלהיהם ואת דוד מלכם וביאר הוא ו"ל כי ענין מלכות בית דוד הוא כל דבר קטן וגדול שאד' עוש' אפילו השטח יד לכיסו ליקח ממנו שני פרוטות ולא עלה צידו אלא א' נקרא מלכות בית דוד פי' להבין שהוא מלכות אשר בכל משל' ומעורר אותו ע"י יסורי' אלו לשוב' לצוראו ב"ה כמאמרם ו"ל ה"ד יסורי' וכו' ודפח"ח ויש להבין יותר כי כל הדברי' נתהוו ממנו יתב' לכן נקרא בשם הוי"ה ב"ה שהוא מהו' כל ההיות וזהו ובקשו את ה' אלהיה' כי כל עבדות שהם בחי' אלקי' שהוא מספר הטב' הם מהוי"ה ב"ה אשר הוא מהו' כל ההוויות את זאת יבקשו ישראל את דוד מלכם פי' שיהי' ממש דוד מלכם מד' עד ו' ועד ד' והבן והוא שאמר מרע"ה ואתחנן אל ה' בעת ההוא לאמר הויה אלהי' היינו שזהו התפלה עצמ' שיהי' כמו בעת הגאולה ובקשו את ה' אלהיהם ואת דוד מלכם וזהו ע"י כניסת משה לארץ ואז היה ירושלי' וא"י ירושת עולם ולא היה גלו ישראל כידו' זה והמש"י ה' יקבץ נדחי עמו

ואתחנן

לספמים אדם אחד לשאלו חייה דבר מן המלך הדרך הישר הוא לסדר מקודם שבתו ואחר כך ישאל את לרכיו והנמשל מוכן מאליו וכשאלם חכם בא לפני המלך ומתחיל בשבתו הוא מהשב במלך בראש התיבה של השבת שמתחיל לדבר דהיינו כשמתחיל יתעלה ויתרומם ויתגדל קודם שמזכיר שם המלך ועצמותו של מלך הפקחים החכמי' העומדי' בבתי גוואי בהיכלי המלך העליוני' ומקורבים למלך הם מביני' בוודאי קודם שמזכיר שם המלך ועצמותו שהוא משבח בוודאי להמלך העומד נגדו כי מי הוא הכסיל ההולך בחושך לשבח לפני המלך זולתו הלא יחייב א"ע לחתוך את ראשו אך אותם שהם רחוקים מן המלך, העומדים בחצרות ובבתי בראי והפכדים הרחוקים מן המלך מפני שאין שכלם בריא וחזק הם אינם מבינים זה רק כשאומר עצמותו נוכח המלך ומזכיר שמו הגדול אזי כולם יודעים ששבתו מגיע למלך עצמו ועומדים כולם באימה ברתת ובזיפה לשמוע שבתו ולהודות על דבריו אם נכוחים יהיו לפני המלך וזהו בעומדס ישראל בעמידה תרפינה כנפייהם לשמוע הדבור וכן הוא הנמשל כשאומר ברוך במחשבתו היא הוי"ה יהיה ברוך אך אתה ה' הוא להעלות אותן העולמות השפלים ורחוקים מן המלך אזי כשאומר אתה שהוא עצמותו של מלך ואח"כ אומר הוי"ה כולם נתמלאו אימה וחשטג ויראה ופחד ושומעין קול המשבח ונתעלו כולם על ידו. וזהו הרמוז הוא אלהיך והוא תהלתך כי ההתחל' שהוא ברוך ועדיין נסתר שאינו מזכיר עדיין עצמותו לנוכח שהוא אתה גם כן אלהיך היינו שם אלהותך כנ"ל והוא ג"כ תהלתך. וזהו אתה הראת לדעת פי' מלת אתה הוא להראות לדעת כל העולמו' התחתוני' שנבראו בכ"ב אחוון בשם אלהים אפי' כל הטבעים כולם ידעו שה' הוא אלהים פי' שהוי"ה ב"ה מלא כל הארץ כבודו וע"י נתהוו כל הטבעים שהם בהינתן אלהים שמלא כל הארץ כבודו וע"י מחיה את כולם ומעל' אום' לשורש' הוי"ה ב"ה אין עוד מלבדו והבן:

ותחת כי אהב את אבותיך ויבחר בזרעו אחריו ויוליאך בפניו. י"ל לפענ"ד כחן בדרך רמוז ע"פ דליתא בזה"ק בטש טולא דר' פנחס בן יאיר בעיני' דר' אבא וכו' ע"ש שהיה ר' אבא אומר תורה משמו במקום שהיה ר' פנחס אומר ואזי נראה עליו הפנים והגל של ר' פנחס ממש וזה י"ל שמרמוז בפסוק ותחת היינו מקום כמו בלתי כרע תחת אפי' שפירושו מקו' כי אהב את אבותיך היינו שהיה מכוונ' בשם אב כי היה שם הולד' בדברי תורה ויבחר בזרעו אחריו היינו כשזרעו אחריו או תלמידו שג"כ מכוונה בשם זרעו אומר' ד"ת באותו מקום משמו אזי ויוליאך בפניו היינו שהוא ממליא אותך בפניו של האומר משמך ממש נראה הפני' שלך עליו כנ"ל והבן:

אך י"ל ותחת כי אהב את אבותיך ויבחר בזרעו אחריו דהג' אפי' זללה"ה אמר על הגמרא יעקב אבינו לא מת שהוא רמוז על התוה"ק שלא תבטל

והוא שמרמוז ושמרתם ועשייתם כי הוא חכמתכם ובינתכם היינו בתי' חכמה ובינ' והיינו ע"י האלה ואמרו רק עם שהוא ס"ה מקו' כבעה"ט וע"י שישראל יש להם ג"כ בתי' מקוה והוא בתי' חכמה ובינה והוא שאמר ואמרו רק עם חכם ונכון הגוי הגדול הזה רק הוא מיעוט כבעה"ט והיינו רק בישראל הם חכם ונכון שיש להם חכמ' ובינ' ע"י שהם בתי' מקו' כנ"ל והבן:

ומי גוי גדול אשר לו חוקים ומשפטים לדיקים ככל התור' הזאת י"ל בזה בדרך רמוז ע"ד אור זרוע ללדיק פי' הקב"ה לוקח אור מעצמותו ב"ה וב"ש וזרע אותו אור בעולם ונלמח מזה לדיק בעולם כמו אברהם הי' בתי' אור בוקר אור לכן יצחק הי' בתי' אור אדום וכן יעקב ומשה ואהרן יוסף ודהמע"ה ושאר לדיקים וחכמים ונבונים שכל דור ודור דהיינו מש' הי' בתי' אור של כל התור' ולכן נתגלה כל התור' על ידו וכן יש לדיקים שהם בתי' אור א' של משה א' הכולל כל התרי"ג והוא שאמר אביך במאי זהיר ספי בלינית ולכן בא לדיק לעולם ומאיר לעולם כ"א לפי בחינתו ולפי האור שנברא משם בתור' או במלות לדקה או במלות הכנסת אורחים או מזהירו ומשבר מן העולם עבירות ומדות כגון גאווה הכולל בלאו לא יהי' לך חלקים אחרים וכו' וזה י"ל שמרמוז הפסוק ומי גוי גדול אשר לו חוקים ומשפטים לדיקים פי' החוקים והמשפטים הם בעצמם הלדיקים והלדיקי' הם חוקים ומשפטי' ודי למבין וזמש"ל שנת עלת ה' היא תק"ס לפ"ק:

אתה הראת לדעת כי ה' הוא האלהים אין עוד מלבדו. י"ל בזה בדרך רמוז ע"ד שאמרתי על פסוק הוא תהלתך והוא אלהיך כי כשאלם רוצה לומר ברוך אתה ה' כשאומר ברוך קודם שמזכיר השם הוי"ה ב"ה בוודאי המבין יבין שהוא אומר להוי"ה ב"ה כי במחשבה הוא ג"כ מחשב להוי"ה קודם שאומר ברוך אף שאינו אומר עדיין בפיו ה' וכן קודם אתה וקשה למה אומר אתה ה' ויש להבין זה ע"ס משל למלך שיש לו שרים רבים ונכבדי' זה מזה ומה גדולתם חשיבותם היא גדולתם ומהו חשיבותם זה שמקורב יותר למלך ומי הוא היותר מקורב למלך זה שהמלך אוהב אותו ביותר מחבירו ומהו אהבתו. שאהב המלך אותו מפני חכמתו שהוא יותר חכם מחבירו ומהו חכמתו שמכיר יותר גדולת המלך ומפני שמכיר יותר גדולת המלך לכן הוא אוהב יותר את המלך וירא ממלך ובוש מלפניו לעבור את רצונו כי הוא מכיר ביותר חשיבות המלך היאך הוא מלא כל הארץ כבודו ובלעדו לא ירים איש את ידו ואת רגלו והוא מהוה אה כולם ומחיה את כולם ומלכותו בכל משלה ולכן רוצה השר הזה להגדיל ולרומם בעיני כל גדלות המלך שיכירו גם הם גדלו ועוכו אשר מלא עולם ולכן המלך החכם היודע לבו ומחשבתו הטובה ורצונו הזכ' הוא מקרב אותו יותר ואהב אותו אהבה נאמנה כמו אברהם אוהבי ולכן כשבא

ואתחנן

ובפרט והבן וגם שפיר מבואר ענין מצוה ראשונה
אנכי וכו' אז ידע לחבר מדת יום במדת לילה הנקרא
כלל ופרט כנודע וז"ש ה' אלקיך אשר הוצאתיך
מארץ מצרים שם ידעו בכלל כי בגלות א"י לייחד
בכל מד' בפרט כנודע באדם שהוא מדריגה תחתונה
שהוא בגלות האמת כשהוא נוגע לעבודת הש"י
ואחר שיצאו מגלות הנקרא מצרים אז ידעו ליחד
בפרט והש"י יכפר בעדי עד כאן לשונו ודי בזה:
וצדקה תהיה לנו כי נשמור לעשות את כל דברי
התורה הזאת ורבו ככאן הדקדוקים ורבי

מפרשים כי הוא מרמז על יעודי עוה"ב ולבאר זה
בעה"ש אבאר בראשונה הפסוק אתה הרחת לדעת
כי ה' הוא האלהים אין עוד מלבדו כי שמעתי מן
אנ"י זללה"ה על גמרא במסכת שבת והיה אמונת
עתך וכו' ואפי' הכי יראת ה' היא אונרו אי איכא
יראת ה' אין ואי לא לא ומביא הגמרא משל לאחד
שאומר לחבירו העלה לי כור חיסין אמר עירבת בו
כור חומטין אמר לאו אמר א"כ מוטב שלא העלית
ודקדק הוא ז"ל בזה הלל אין המשל דומה לגמשל
כי המשל הוא החומטין הם הספל והחיסים הם
העיקר והגמשל הוא היראה היא העיקרית והתורה
היא הספל והרצה להשיב בנחות לשונו ופומי' ממלל
רברבן בסודות הנסתרות פנימים ותוכן הדברים
כי כשהקב"ה וב"ש צרא עולמו לא היה יכול העולם
להיות קיים כי הכל חוזר לשורשו לאין ב"ה עד שברא
ישראל ונתקיים העולם והשם ישראל מורה ע"ז כי
הר' היא החכמה והלמ"ד הבינה והא' הדעת והי"ש
שבישראל אותיות הגשמיים הוא הישות של קיום
העולם ונעשה יש מאין וזהו שם ישראל וזה קיום
העולמות שנעשה ישות מאין ולכן ישראל הם הקיום
של כל העולמות והבריאה כי באם לאו היה הכל חוזר
לקדמותו לאין והישות שבישראל הם מקיימין היש
של כל העולמות ודוקא כשאיש הישראלי אין לו
בו ישות רק כפי הצורך לקיום העולמות לאפוקי אם
יש בו יותר ח"ו ע"כ תוכן דבריו הנוראים ולהבין
זה אין הפה יכול לדבר וכל הדברים ינעים מפני
עומק המושג וקוצר המשיב כי לפענ"ד כל התורה
רומז בזה ובזה תבין כמה מאמרי זוהר ומאמר א' בפ'
ויצא דף קנ"ד ע"ב ת"ח בנין יעקב אתקיים עלמא
וא"ת בניני' דאברהם כדאי' בהבראס א"ת בהבראס
אלא באברהם אלא בניני' דיעקב אתקיים אברהם
כדאיתא כה אמר ה' אל יעקב אשר פדה את אברהם
כי אברהם הוא החכמה הנקרא יש מפני שהיה קרוב
למאציל לא היה יכול להתקיים רק היה חוזר לשורשו
לאין עד שבא יעקב הנקרא שמו ישראל ופדה את
אברהם לשון התגלות כמו הפודה את הדבר המוגח
וממושכן או מיד בית האסורים הוא מוציא ומגלה
הדבר לחוץ כך יעקב גילה את אברהם החכמה
והחסד הגדול להיות עולם ומלואו יש מאין כנ"ל שם
ישראל מורה ע"ז דהיינו הר' היא החכמה כנ"ל
ולכן ביד האומה הישראלית שיעשה להם נסים
ונפלאו' עד אין חקר ועד אין מספר כי בשבילם ברא

תבעל לעולם שהיא נחיות ואמרת לסיים עד"ז גם
שאר דבריה ז"ל שמקשה הגמרא וכי בכדי חננו
חננויה היינו שבאמת אנו רואי' במורגש שיש ביכול
להתורה כגון סיפורי מעשיות מה דהוי וכעת אין
ותירץ מקרא אני דורש והוצאתי אותך ואת זרעך
מארץ מצרים מקיש הוא לזרעו מה זרעו בחיי' אף
הוא בחיי' עכ"ל והיינו כשאלו דורשי' איזה מקרא
פ"כ אנו מקשי' עליו ומבעלי' אותו לגמרי בקושיות
עד שבא לדרוש רבי' וענפי התורה המתפשטת
מהפסוק ההוא וזהו מתוך הקושיא שבתחלה היו
משברי' ומבעלי' הפסוק לגמרי עד שמתפשטי'
להרב' פשוטי תורה ולימודי' היוצאי' משם וזהו
בחי' זרעו היינו שגולד מן התורה ונתרבה מן
המקרא וזהו מקיש הוא היינו התור' לזרעו מה
זרעו בחיי' היינו אין לו ביכול רק אדרבה ניתוסף
בכח' פנים כך הוא עצמו בחיי' אף שנראה שיש
לו ביכול בודאי היא נחיות והמשיב:

וגם י"ל שרומז הפסוק ותחת כי אהב את אבותיך
ואהב' היא חסד חס'ד' וחם מספר חיים.
ויבחר בזרעו אחריו היינו בדרך מקיש הוא לזרעו
מה זרעו בחיים אף הוא בחיים כנ"ל. ויוציאך
בפניו היינו שע"י זרעו כנ"ל הוא מוציא כמה
פנים לתורה בדרשות הכתובים והמשיב:

מצוה אנכי ה' אלקיך אשר הוצאתיך מארץ מצרי'
וכו' להבין מצוה זו אחר שתבין רעיא
מהימנא ריש פ' וארא דכ"ה ולקחתי אתכם וגומר
קדמאה לכל פקודין למנדע לי בכלל ובפרט וכו'.
וי"ל ששמעתי ממורי ענין מה שאמר הכתוב דע את
אלקי אביך וכו' כי מי אשר בשמים ובארץ אשר ידע
אותו באפס קלמו הגם ששמעתי ממורי פעם אחד
כי דע הוא לשון יחוד כמו וידע אדם את חוה אמנם
בעת שמעתי ממנו בקיצור כי תכלית הידיעה שידע
שכל מאורעותיו בפרט וכל העולם בכלל הכל ממנו
יתברך ודפח"ח הגם שהוא עמוק עמוק וא"ל לבארם
מ"מ אמנם מה שי"ל לסימנא בעלמא שאם שאדם
הוא בעושר וכבוד ורב שפע ידע שהיא מדת החסד
שנשכינה כי האדם הוא אברי השכינ' עד שבכללת
העולם נשלם שיעו' קומה וכאשר האדם הוא בתכלי'
העוני והיסורין ח"ו היא מדת הגבורה שנשכינה
ואז יתפלל משם בסוד בזאת יבא אהרן אל הקודש
וכשהוא כלול משניהם ידע שהוא ממדת תפארת
וכיוצא בזה בשאר מדות ישמח חכם ויוסיף לקח
וכשהוא הוא עובד ה' תמיד ופעם א' לא יכול ידע
שגם הוא בשכינ' ונק' קטנית ראשון או שני באופן
שידע שכל דבר שבאדם עם כל מאורעותיו הכל הוא
בשכינה וידע ליחד מדה זו ולחבר' במד' העליונה
שלמעלה ממנו וכל זה הוא באדם דרך כלל ויש בזה
עוד פרטי פרטים אשר יכול האדם השלם ליחד
קב"ה על כל פסיעה ועל כל דבר ודבר שעושה גם
בגשמי באכילותיו ועסקיו ומו"מ שלו הכל ליחדו
ולידע מה זה המדה בשכינה וע"ז נאמר דע את
אלקי אביך והבן וכזה מבואר רע"מ הנ"ל ענין כלל

חומטין הוא העיקריות של כל התורה ומכלעד' חין אומר ואין דברים ועתה נחזור לעניינו לבאר פסוק ולדקה תהיה לנו כי גלוי כי נדק נקרא המלכות וכשהיא מיוחדת לקוב"ה נקראת נדקה כי בנדקה געשה ממש הוי"ה ב"ה ע"י הנותן והמקבל ועיין בזה"ק ויחשבה לנדקה לרחמים ע"ש כי נדקה נקראה אחר דכל אנפין נהירין כמו שאיתא בזה"ק לך ה' הנדקה ולנו בוסת הפנים לנו נימ' אלהים הוא מדה"ד כדאיתא בכוונת האר"י זללה"ה ע"פ זכור ה' מה היה לנו כי הם הפכו מדה"ר למדה"ד ולדיקים כהיפוך שמהפכים מדה"ד למדה"ר והוא שאמר בש"ס דברכות הרחוקים מן הנדקה אלון לדיקים פי' דאינס לריבים לנדקה ולכאורה הוא תמוה אך לפ"ז יובן שהם מהפכים מדה"ד למדה"ר ונעשה מזה נדקה ממש וזהו הרמז כאן ונדקה תהיה לנו כי נשמור פי' אפי' מדה"ד הנקרא לנו יהפוך לרחמים ויהיה מלדק נדקה ע"י שמירת התור' והבן: **ומשלם** לשונאיו אל פניו להאבדו לא יאחר לשונאיו אל פניו ישלם לו י"ל שזהו ע"ד שאמרו חז"ל לע"ל הקב"ה מוציא חמה מנרתיקם לדיקים מתרפאים בה ורשעים נידונים בה וזהו פי' הפסוק אל פניו להאבדו שמאיר אל עבר פניו באור פני מלך חיים להאבדו בזה הרשע נידון. לא יאחר לשון אחריים שאינו פונה מעמו רק שמאיר אל עבר פניו ישלם לו בזה נידון והבן:

פרשת עקב

והיה עקב תשמעון את וכו' ושמר ה' אלקיך לך וכו'. כלל גדול לעבודת הבורא ב"ה העיקר היא ההאמנה וע"ז היה מזהיר אה"ז זללה"ה וזהו שורש לכל התור' והעבודה וזהו שאמר דהמע"ה כל מצותיך אמונה שקר רדפוני עזרני כי עיקר המצות היא האמונה להאמין בה' ומי שהוא מאמין בה' יכול להתפלל בכל יום כי אם הוא מאמין שה' הוא מחדש בכל יום תמיד מעשה בראשית הוא בכל יום בריה חדשה וכל העולמות הם ברואים חדשים וצריך להתפלל וליתן שבה והודיה למי שברא הכל וגם ברא אותו ולהתפלל על נפשו ונפש אשתו ובניו ועל פרנסתו וכל טוב ואם אינו מאמין באמונה שלימה שהקב"ה מחדש בכל יום מעשה בראשית החפלה והמצות נעשין אללו כדבר ישן ורגיל ונמאס אללו לדבר דברים אחדים בכל יום ויום. וזהו שאמר אה"ז זללה"ה על פסוק אל תשליכני לעת זקנה פי' שיזקין הדבר אללו כי כמו הזקנה גורם חלישות בכל אברי האדם מחמת שתש כחותיו ולחלוחו ומריצות הדמים המחיה את האדם כמו כן ברוחניות שדבר ישן וזקן אין לו בו תענוג וחיות גדול ולא דבר חדש. וזהו בכל יום יהיו צעוניך כחדשים כי חדשים לבקרים רבה אמונתך פי' כי ע"י שחדשים לבקרים היינו שאתה מחדש בכל יום מעשה בראשית ועי"ז רבה אמונתך נמצא עיקר כל התפלה והמצוה היא האמונה

הבב"ה את העולם והם המחזיקי' את העולם הנקר' יש ובידס להחזיר היש לאין ולהוציא דבר חדש כמו חומר ביד היוצר להפוך דבר מדבר ולהפוך מחומר ראשון לצורה אחרת מצורה ראשונה וזהו מורה בשם ישראל כי כשמקרבים הי"ש לתלת אותיות רא"ל כנ"ל שם נמתקים הדברי' בשרשם כל הישות בסוד האין ודי בזה לחכם יספיק הקיצור כי יש בזה צורך להאריך כי יש בזה עמקות והכל ע"י שרשם בבורא ב"ה וב"ש וזהו העושה גדולות עד אין חקר נסים ונפלאות עד אין מספר אין קא דייקא וזה גלוי כי העולם נברא בשם אלהים הוא גימ' העבט ושם הי"ה ב"ה בידו לשנות העבט לעמו ישראל בני בחוריו אשר נפשו יתברך רצתה בס בני אברהם יצחק ויעקב ע"י לדיקי הדור כמו במצרים ע"י משה ואהרן או לפעמים עושה לבדו כביכול כמו לעושה נפלאות וכו' וכן בכל דור ודור היה עושה נסים ונפלאות כשינוי הדברים מעילה זו לעילה אחרת וזהו אתה הראת לדעת פי' על ידך ישראל הראת לדעת כי הוי"ה הוא אלהים כי כל הטבעי' הם קשורי' בו ב"ה וב"ש ועל ידך נתגלה זה בעולם. אין עוד מלבדו ודרשו חז"ל אפי' כשפים כי מבלעדו לא ירים איש את ידו ואת רגלו אפי' במקום הקליפו' שם מתשלחו ומלכותו בכל משלה ב"ה וב"ש ולהבין שורש הדברים ארמוז מעט ואי"ה ארחיב בזה במ"א בעזה"י מה זה היש של ישראל והאין והוא בקיצור נמרץ כי איש הישראלי משבר ממנו כל התאוות גשמיות מפני הבורא ב"ה לעשות רצון ה' וכמו שאמר התנא בטל רנוך וכו' ומבטל ממנו כל הרצונות שלו והישות שלו מפני הקדוש ב"ה וב"ש והישות שלו רק לקיו' גופו לעבודתו ב"ה וב"ש הוא מחזיק הישות וכן הוא בכל העולמות והקב"ה הסתכל בזה בעת צריאת העולם לכן בשביל ישראל נבראו העולמות כנ"ל והם היו הגורמים והמהזיקים ובוזה יש להבין כמה מאמרים בתורה ובש"ס ובמדרשים וזהו כי שרית עם אלהים ועם אנשים ותוכל פי' לכן יאמר שמך ישראל כי אתה נצחת כל החומריות והטבעיות והחזקת א"ע יותר מהם כמו שמך מורה ע"ז ולכן נקראת בשם ישראל ולחכם יספיק הקיצור נמצא דבר זה מעת התחלת הבריאה ועד עולם כה יהיה ולכן היה תחלת הבריאה והולדת אומה זו שלא בטבע כאשר ראיתי הקדמה זו בספר מגילת ספר כמו אברהם אבינו ע"ה עקר היה וההולדה היה מעשה נסים וכן ביצחק אלל יעקב וכבר בארתי זאת במ"א ואבאר עוד אי"ה ועפ"ז יובן מאמר בזה"ה בפ' ויצא דף קכ"ז ע"ב ת"ח כי שכור שכרתיך לנסבא מיני גופא וכו' וזהו שכר שכרתיך לך לגופך ממש וכו' יש שכר יש שכר וזהו להנחיל אהבתי י"ש יעו"ש וזהו כי יש שכר הוא גופא דיעקב ממש הנקרא תורה ולכן היה נקרא יש שכר יש שכר נמצא העולה מכל זה כי הישות של העולמות הוא הקטן והגמון שבהם כי כולם רוחניים חיים ואעפ"כ הוא העיקר העמדה של כל העולמות והויה שבהם וכן הוא הדבר ביראה אע"פ שנמשלת לקב

עקב

האמונה. וזהו אסילו נחש כרוך על עקבו לא יפסיק
 אבל עקרב פוסק פי' כי נחש נקרא המהשנה זרה
 ופי' אפי' מהשנה זרה מסכנת את האדם לא יפסיק
 מלהתפלל כי אם הוא מאמין באמונה שלימה שיש
 צורא הכל והוא מלך עולם בודאי המהשנה זרה
 באה לתיקוני' כדי להעלות' לשורש' כמשל מי שעומד
 לפני המלך ומדבר עמו בודאי אין דרך ארץ מעבדי
 המלך ומשרתיו לקרא אותו מלפניו ולהפסיקו בדברי
 שטות כי בודאי העושה זאת יתחייב ראשו למלך אלא
 מי שעושה זאת בודאי מסתמא היא מצות המלך או
 כדי שיצין שגם הקורא אותו ומפסיקו לריך גם כן
 למלך אך אינו יכול לגשת לפני המלך בלבוש שק צבן
 מצקש ממנו הואיל ועת היא לדבר לפני המלך
 שיזכור אותו להסיר שכו מעליו ולהלבישו בגדים
 טובים ונאים שיוכל לבא לפני המלך ג"כ או סיבת
 הקורא אותו הי' לבחי' אחרת שזהו רצון המלך
 שרונה לגסותו כמשל בן המלך עם הזונה המבואר
 בזוה"ק ודא ודא אחת היא כי אותו הקורא עושה
 ג"כ מצות המלך וזהו הוא המאמין באמונה שלימה
 שיש מלך בעולם ומנהיגו ומבלעדו לא ירים איש את
 ידו ואת רגלו והכל לריכין לירא מפניו אבל מי שאינו
 מאמין זה באמונה שלימה בודאי הקורא מדלילו מן
 המלך ומפסיקו מלדבר עמו וד"ל כי אי אפשר עוד
 להאריך כי לא יפסיק כל היריעות להסביר דבר
 אחד רק לחכם יפסיק הקיצור ונבון יבין דבר לאשורו
 וזהו אסילו נחש כרוך על עקבו לא יפסיק אבל עקרב
 פוסק כי עקרב מבואר בתיקונים מאי עקרב עקר
 ביתא דשכינת' ח"ו היינו שנפלו בחסרון אמונה וממיל'
 בעלה ממנו היראה כנ"ל בודאי פוסק אבל נחש לא
 יפסיק כי אדרב' הוא מעל' משם השכינ' כביכול אשר
 רגליה יורדות מות וע"י האמונה כנ"ל מעלה משם
 השכינ' כביכול ב"ה וב"ש ע"י והתפל' שמחשורר לבנו
 צראותו עבד המלך אשר לבש לבוש שק הלילה ומכ"ש
 בני המלך ואינם יכולים לבא לפני מלכיהם ואביהם
 זה ידוע ע"י האור הבהיר אשר פתח אה"ז וללה"ה
 וזה י"ל הרמו כאן בפסוק והיה עקב תשמעון ומלת
 תשמעון לשון אסיפה וקיבוצ כמו וישמע שאל את
 העם ותעל' עקב היינו העקביים יתקבלו ויתעלו
 שלא תהיה רגליה יורדות מות ח"ו ותהיה לך אמונה
 או ושמר ה' אלקיך לך את הברית כי ברית נקרא
 תעלה שפירושו חיבור והתקשרות כל העולמות בחי'
 ברית ופי' ושמר לשון שמרים כמו השקט והשמר
 עי"ש והיינו מדה כנגד מדה כמו שאתה מעלה כל
 הבחי' הרגלים מן הקליפות כנ"ל ע"י האמונה תזכה
 עי"ז לתפל' אמת שהש"י יעילך מכל הקליפו' הסובבי'
 אותך בתפלה שאינם מניחים אותם להתפלל המה
 יפלו כמו השמרים הנופלים למטה ואתה תעלה
 למעלה ותתפלל לה' והוא יעלה אותך והמשכיל יבין:
עוד ירמוז ע"ד ששמעתי שבכל המדות אפי' שאינם
 טובים יכול לעבוד בהם הקב"ה כמו בעיקבא
 דמשיחא חולפא יסגא וזו מדה לא טובה ואית' חולפא
 אפי' כלפי שמיא מהני כי כשמחזיק עצמו ללא כלום

אומר בלבו שאין תפלתו עושה כלום ולזה הוא עוב
 מדת עזות ויהזק עלונו שתפלתו עושה רושם ויחזיק
 עלמו בכל כחו להתפלל ולעבוד ה' וזה י"ל שמרמו
 הפסוק והיה עקב תשמעון לשון אסיפה כנ"ל והייט
 שחאספו ותייחדו כל המדריגות תחתונות שהם בחי'
 עקב וסוף. ושמר לך ה' את הברית ואת החסד
 כי ברית היינו מדת יסוד והיא מדריגה תחתונה
 והולך עד המוח ומן המוח היא הוור וממשיך הסדים
 כידוע והיא מדה כנגד מדה כמו שהוא היה מעלה
 מדריגה תחתונה ומייחד אות' כנ"ל כמו כן ישמור
 לך השם מדת היסוד שממשיך הסדים כנ"ל המש"י:
עוד ירמוז והיה עקב תשמעון את המשפטים
 האלה ושמרתם ועשיתם אותם ושמר ה'
 אלקיך לך את הברית ואת החסד וכו' ולבאר זה
 נקדים לבאר הגמרא על פסוק איש קדוש עובר
 עלינו תמיד וכו' שלא ראתה זבוב על שלחנו וקרי על
 סדינו עי"ש ולריך להבין זה איך ניכר בזה ענין
 קדושה איך הכירה בדברים אלו שהוא איש קדוש
 אך דראיתי בכתבי הרב החסיד מהור"ר יעקב
 יוסף הכהן בשם אה"ז על פסוק כי יהיה באיש חסא
 משפט מות והומת ותלית אותו על העץ לא תלין
 נבלתו על העץ כי קבור תקברנו ביום ההוא והקשה
 הא חסא הוא שונג ואיך הוא משפט מות שזה שייך
 למזיד וביאר ז"ל כי בחטא של הולאת זרע לבטלה
 אע"פ שהוא שונג הוא משפט מות כי בפעם ראשון
 מסלק הסטרא אחרת ממנו הנפש שלו ובפעם ב'
 הרוח ובפעם ג' הגשמה שמסכנת אותו לקליפות
 שלא יקבל מוסר הגורם למיתה ר"ל וזש"ה כי יהיה
 באיש חטא היינו שונג כזה שיהיה משפט מות אף
 שהוא שונג והיינו טומאת קרי ר"ל ותלית אותו על
 עץ היינו אף אם תחלה אותו על עץ חיים לומר לו
 תוכחת מוסר לא יקבל שום מוסר לכך לא תלין
 נבלתו על העץ כי אם קבור תקברנו ביום ההוא
 כשיזדמן שיהי' בבחי' יוס היינו עהור יומא לזכך את
 נפשו אז תקברנו להפריד הפסולת מעליו ודפח"ח:
ר"י להבין למה בחטא זה יהיה משפט מות דין
 מזיד ונ"ל דשמעתי ממורי ענין לא נראת
 זבוב על שולחנו כי לפי זיכוך מהשבתו כך עומדים
 עולמות עליו וכך עוברים עליו ענינים בראיה
 ובשמיעה ועיין מזה במ"א ושם כתבתי ביאור משנה
 דע מה למעלה ממך ע"כ מ"כ בכתבי הנ"ל וביאור
 הפסוק כי יהיה וכו' שמעתי בעלמי מפי אה"ז
 וללה"ה ולפ"ז הענין ניכרת מחשבתו של אדם
 מהדברים שעוברים עליו ולכן מפני שיבה תקום
 והדרת פני זקן דרשו ז"ל זקן זה קנה חכמה כי
 כשהאדם בא בשיבה וזקנה אזי שורים עליו העולמות
 הנקראים סבא ועתיקא וכן כשהוא חכם ובמחשבתו
 שורה החכמה ובינה הנקראין תרין סבין אזי שורים
 עליו בחי' תרין סבין ומזה לעמוד בפניהם וזהו פי'
 הפסוק ובמושב זקנים יהללוהו היינו תרין סבין
 הנקראים הו"ב והם אהבה ויראה פנימיות והוא
 שדרשו ז"ל ותרי מנייהו רבנן שנאמר ובמושב זקנים

הבנה ואסיפה כמו סוד מרע כנ"ל וזהו ושמתם לשון שמירה מן הרע ועשיתם היינו עשה טוב כנ"ל אז ושמר ה' לך את הברית ממש ואת החכד מעשה כנוו איש קדוש עובר עלינו חמיד וכו' והוא דאיתא בש"ס וישמו ברית לאלקיהם זה זכוב אלקי עקרון פי' כי היא נגדיות והבן. והוא שאמר השם אל יעקב לא יקרא שמך עוד יעקב כ"א ישראל יהיה שמך כי שרית ודרשו ז"ל לא שיעקר שם יעקב לגמרי אלא ישראל הוא עיקר ושם יעקב טפל. ויש בזה רמז כי ישראל הוא שרית עם אלקים ואנשים פי' נלחת כל העבדיים שהם בחי' אלקים וכל ההומרות נלחת ותוכל להם כמבואר במ"א ע"ש וזהו כי בתחלה נקרא שמו יעקב הוא מלשון עקב הוא הכלי כל דבר לקבל בתוכו והם כמו המדות לקבל בחוכם כל דבר הן טוב הן היפוך ח"ו ואח"כ כשמנלח כל הטבעיות והומרות אנשיות אזי נקרא בשם ישראל והמדות לא יתבטלו היינו ד"מ להיות בחי' רודף חסד וגבור לכבוש את יצרו ונלחן בעבודתו ב"ה וב"ש וכן הוא בכל איש הישראלי והבן:

ל יהיה בך עקר ועקרה וצבהמתך ואיתא בעדרש שלא תהיה אוחיות תפלתם עקור' והוא תמיה ולבאר זה היא ע"פ ששמעתי מאח"ו זללה"ה כי לפעמים אדם מתפלל על דבר אחר או לפעמים נעש' התפלה רק בעולמות עליונים והוא מה שאמר הרב הגאון החסיד מוה' יעקב יוסף הכהן ג"י ע"פ וידר יעקב נדר וכו' ונתן לי להם לאכול כפסוקו כי לפעמים נעשה מזה צירופים אחרים כנ"ל וגם שמעתי מאח"ו זללה"ה כי האוחיות בלי פירוש. ונ"ל שהוא מרומז בשם צ"ן שבשם הוי"ה ב"ה וזהו לא יהיה בך עקר פי' בכ"ב אוחיות התפלה לא יהיה עקר רק יהיה עושה פירות ותולדות וגם עוד הבטח' נוספות וצבהמתך פי' אפי' בבקשות הפשוטים על מדריגת תהחוני' היינו לא זה בלבד שיעשה פירות בעולמות עליונים וצירופים אחרים ד"מ לחם יש לו כמה צרופי' כמו מחל היינו שימחול לו פי' אחר כמו לחם אלוקיו שהוא המנותח ויש פי' פשוט וצירוף פשוט לחם ממש שהוא הפרנסה וזהו אפי' צבהמת' הם התיבות הפשוטים כמו פרנסה ורפואה מנוש והוא מלשון צהמה היינו המדריגה תהחונה בלי פירוש אחר רק האוחיות כפשוטן הכל תהיה תפלתם מועלת ועושה פירות והולדה וגם לרמוז לשם צ"ן כי צהמה מספר צ"ן והבן וזהו והסיר ה' ממך כל חולי וכו' לא ישמש בך ונתנס בכל שונאך פי' כי צוודאי התורה הקדושה יש בכל אות ואות עולמות עליונים וצירופים רומזים לעולמות עד אין חקר וד"מ לפעמים נקרא עולם הבינה בשם מצרים והדיבור נקרא בשם פרעה וצוודאי גם המכות הכתובים בתורה אלל מצרים הם מתפרשים לדרכים אחרים שונים בכל עולם ועולם ובכל ע' פנים לפי הפי' וזהו הצטמת השם ב"ה כי יעשה התפלה פירות צרוחניות כנ"ל וזהו והסיר ה' ממך כל חולי ממש וכל מדוי מצרים הרעים ממש כפשוטן ונתנס בכל שונאך ואם

וכו' ולחכם יספיק הקיצור וכן בכל מקום שהאדם קצור ועסוק בו כך שורין עליו עולמות ומדות עליונים וממילא כך הם הדברים העוברים לפניו כנ"ל וכבר כתבתי במ"א ענין קדושה נקרא חכמה כמבואר צוודאי הקדוש שחכמה נקרא קודש וכבר כתבתי בשם אדוני אבי זקני זללה"ה כי החכמה נקרא קברות החלואה כי כשאדם בא לחכמה או בטלן ממנו כל התאוות הנשמיות הזרות רק לצורך קיום האדם בעוה"ז ואמר זה בשם ספר ברית מנוח' והיינו כי מי שיש בו חכמה יש בו חסד שמתחסד עם קונו ונמלא כל החומרות וזהו טוב וחסד ירדפונו וכו' נמלא הדבוק בחכמה דבוק בטוב וחסד וטוב היא אור כמ"ש וירא אלקים את האור כי טוב והאור הוא ע"י שמן משחת קודש שהיא החכמה כנ"ל וטוב היא מספר י"ז כידוע וזכוב היא ג"כ גימ' י"ז והיא בחי' הקליפות הנגדיים לבחי' הטוב הנ"ל והוא בגימ' חטא ר"ל וא' מובלע בתוכו כמו ששמעתי מאח"ו זללה"ה שלכך מובלע א' בתוכו להודיע ששם גם כן שורה אלופו של עולם ב"ה מובלע ומכוסה כי מבלעדו לא ירים את ידו לעשות קטן וגדול וכשיהי' מאת ה' אבאר אותו במ"א יותר וזהו שמרמו זכובי מות יבאיש שמן רקח כי השמש היא החכמ' וההיים והטוב וההיפוך היא המות והרע כמ"ש בתורה. ותיבת יבאיש היא כמו נבאש דוד המע"ה היינו מאוס ומובדל מעמו ולכן במקום שהזכובים שם הנקראים זכובי מות הם מפרידים השמן וצוודאי אין שם שמן הנקרא הייס וטוב וכן היא להיפוך במקום שיש שם שמן אזי מלוי שם טוב והסד ולא זכובי מות ולכן כשראחה שונמית שלא נראה זכוב על שלחנו הסהור מזה הבינה כי צוודאי הוא דבוק בטוב וחסד והבמה והיא שאמרה איש קדוש היינו דבוק בחכמ' שהיא קודש והוא מבטל כל התאוות חומרות וממילא לא נראה קרי על סדינו כיון שהוא דבוק בחכמה והיים. וזהו סוד מרע ועשה טוב פי' מכל המדות תראה להסיר מהם הרע ועשה טוב ועשה כמו ועשהה כמו ועשהה את לפרניה היינו לשון גדלות שחגדל הטוב שבהם פי' שחיה' בכל המדות להסיר מהם הרע הדבוק בהם ותקרב אותם לבחי' טוב לנמוח ולגדל מזה טוב שחיה' אתה בחי' טוב שנקרא חסד כנ"ל. וזהו שאמרו בשם אח"ו זללה"ה על ש"ס כל המעביר על מדותיו מוחלין לו על כל פשעיו שנאמר נושא עון ועובר על פשע למי נושא עון למי שעובר על פשע ע"כ ואמר הוא ז"ל המעביר על מדותיו פי' שעובר עליהם דרך עראי ומקרה כמו העברה בעלמא ואינו משתדל להסיר מהם הרע ולהגדיל בהם בחי' הטוב בהלט כנ"ל רק בהעברה בעלמא או לפעמים מזכירין לו מראין לו איזה הטא ר"ל להזכירו לאפוקי כשמוסיר הרע לחלוטין ועושה מהם צחינות הטוב וזה גלוי כי המדות הם מדריגות תהחוניות כמו כלי ליתן בתוכו איזה מאכל או משקה טובה וזהו שמרמו והיה עקב לשון עקביים וסוף שהיא מדריגה תהחונה היינו הכלי. תשמעין לשון

עקב

כה לכל אויבך ולא יהי' ע"פ עכשיו רק ע"פ נס בתוך נס כאשר ידעת במצרים שהי' נגוף להם ורפואה לישראל והיא שרומז באותיות מדוי כי שורשו דוי היא אותיות יו"ד . יו"ד מכות שהיו למצרים כנ"ל ולישראל עובות ורפואות . כה יעשה ה' לכל שונאיו והבן כל זה :

עוד י"ל לא יהיה בך עקר ועקרה ובנהמתך והסיר ה' ממך כל חולי וכו' . ואיתא במדרש שלא תהיה תפלתך עקורה והנה כבר אמרתי ע"ד ר' חנינא בן דוסא שאמר אם שגורה תפלתי בפי יודע אני שהיא מקובלת וכו' . ואמר בגמרא מאי קרא בורא ניב שפתים שלום אמר ה' ורפאתיו וכו' וי"ל כך הוא הפירוש בורא ניב שפתים היינו כשפתו נובעים דיבור מלבו ונכרא לו דבורים חדשים דבור על דבור מעין התפלה איך להתפלל . אז אמר ה' ורפאתיו בודאי תפלתו מקובלת והוא שרומז הפסוק לא יהיה בך עקר שלא יהיה תפלתך עקורה רק שתהיה מוליד ועושה פירות והיינו שיליד לו דבורים חדשים בתוך התפלה כנ"ל ואז בודאי והסיר ה' ממך כל חולי כי יודע אני שהיא מקובלת אך שאין מדרש בלא חידוש וכעת נ"ל לדיוק תיבת ובנהמתך וגם בבעה"ט כתיב עקר ועקרה גימ' . בד"ת ע"ד היסוד של הגמרא שמצינו חז"ל דרשו בנהמתך כבהמתך היינו מי שעושה עצמו כבהמה ואנו נאמר לדרכנו אשר ה' חנן אותנו דעת ברוב רחמיו וברו"ח כי הנה בבהמה כתיב שגר אלפיך ועשתרות אלנך וי"ל בדרך רמז על ענין הנ"ל וזהו שגר לשון שילוח שישלח הש"י . אלפיך לשון לימוד היינו שיהיה שגור ושילוח בפיך ד"ת חדשי' ויתוספו לך כמעטין המתגבר ועשתרות אלנך לשון עשירות כמאמרם ז"ל כלומר שתתעשר בעשירות והוספת דברים חדשים בתורה ותפלה תמיד והוא שרומז בעה"ט הכתוב בבהמה שגר אלפיך ועשתרות אלנך כמו שמרמז על ד"ת שיהיה לך כמעטין המתגבר ויהיה נשלח בפיך תמיד דברי חידושים ואז והסיר ה' ממך כל חולי כי התורה לכל בשרו מרפא והמש"י :

ב מדוי מצרים הרעים אשר ידעת לא ישימם בך . הנה אחי הרב החסיד המפורסם הקשה על פסוק כל המחלה וכו' . איזה ענין חולי היה במצרים וכי דם היה חולי למצרים או נפרדע ושאר מכות והי' ראוי לומר כל מכה אשר שמתיו . אך זה לא קשה ע"פ הקדמה שאמר אה"ז זללה"ה דלין הקב"ה שולח יסורים על האדם אח"כ שולח עליו מקודם חולי מרה שחורה וידוע מאמרם ז"ל פ"ג מיני חולאי' תלויים במרה כמיני מחלה ועד"ז מבואר שפיר ענין מחלה הכתוב בתורה כי זה הוא תחלת כל חולי וכל מכה ויסורים כנ"ל אך בכאן דכתיב וכל מדוי מצרים קשה למה מכנה המכות בלשון מדוה היה לודק יותר לאמר וכל מכות מצרים גם תיבת אשר ידעת נראה מיותר אך נבאר דהנה באמת הוא ענין אחד עם לשון מכה דאיתא ברמז שם מכה שפי' מכה היינו שכל המכות היו נמשכין מן כה שהיא מדה . עשירית זהו

ואם לא הי' כסוטמן מה ברכה היא זו ונתנם בכל שונאיו לכן מדייק הפסיק הרעים ונתנם בכל שונאיו וכו' והבן :

עוד יש לבאר בזה ולהבין כפל כל חולי וכל מדוי ונ"ל לבאר בקיצור נמרץ כי שמעתי מהרב המנוח מו"ה נחמן ז"ל כי כל אדם יש לו כ"ב אותיות של הא"ב ודפח"ח והוא מבואר בספר יצירה המליך אות א' וקשר לו כתר ונרסן זה בזה וברא וכו' ע"ש נמצא מבואר בכאן שיש לכל אדם כ"ב אותיות וכאשר האדם בא לכלל דעת ולכלל נשמה היינו בן י"ג שנה אז הוא ראוי להוליד ואז ע"י אור נשמתו נעשו צירופים קדושים וטהורים המתיחדים הכ"ב אותיות ומצטרפים וכפי אור נשמתו והדבוקו בחלקים כה מצטרפים ומזדווגים יותר ויותר כמו בגשמיות אם הוא בעל תאוה בתאוה בגשמיות אזי הוא מוסיף תמיד בהתאוה ויותר שמטביע האבר קטן הוא יותר רעב ואם הוא בגשמיות בן ק"ז ברוחניות אשר אין תופס מקום כלל ואזי נעשה מהכ"ב אותיות כל התורה כולה ומאירים בו ברמ"ח מצות עשה ושם"ה לא תעשה שלא יעבור אחת מהנה וכמשל אבר קטן יש באדם וכו' כן היא ברוחניות כל מה שהאותיות מתיחדים ומזדווגים יותר ומוסיף להזדווג האותיות בכח אור נשמתו וכדעתו יותר מרעיו ומלמיו לעשות יותר זוגים קדושים בכ"ב אתוון ומולידין בו ענין פרד"ם בתורה על כל מ"ע ול"ת ובע"פ וחלילה להיפוך אזי אינם מאירים בו הכ"ב אתוון ואינם מצטרפים ומזדווגים כלל וח"ו מכח יצרו הרע לפעמים מצטרפים להיפוך ה' ישמרו ויזילנו נמצא כל העולמות אשר שרשם מהתורה תלויים באדם לפרות ולרבות ע"י כנ"ל וע"י זה יקשה אם כך היא לפעמים יקרא חלילה מקרה הזמנים ע"י האוירים השונים או ע"י עכשיו חלילה ויובטל כחותיו ורמ"ח אבריו יחלשו וגמלא יבטל כח התורה והעולמות התולים בו לזה אמר הכתוב לא יהיה בך עקר ב"ך ממש פי' בכ"ב אתוון שיש בהם יולידו וינמחו ויזדווגו ויעשו פירות ברמ"ח מ"ע ושם"ה ל"ת ויאירו ויתקדשו כל רמ"ח אבריו ושם"ה גידיו ולא יהיה בך כל חולי כי יסור ה' כל חולי המקרים כנ"ל רק כשירצה הש"י לייסר את שונאיו אזי יעשה כמו שעשה למצרים בעשר מכות שהיו שלא בדרך הטבע ויהיה ע"פ נס ופלא ואות ומופת כמ"ש בתורה כמה פעמים האותות ויהי' גם בתוך נס כמו שעשה במצרים שהי' נגוף ורפוא נגוף למצרים ורפוא לישראל וכל מכה שהביא הקב"ה על מצרים היה בתוכו חסד גדול לישראל כמו ממכת דם העשיר בני ישראל . וכאשר ביאר אה"ז זללה"ה מובא בספרי הקדושים של הגאון החסיד מוהר"ר יעקב יוסף נ"י שלמצרים היה מכת דם בחי' אהי' ברבוע ולישראל הדבקים בחלופו של עולם הי' להם בחי' מה בחי' חסדים ע"ש . וזה המשך הפסוק וכל מדוי מצרים הרעים אשר ידעת היינו הרע שלהם ידעת מחמת הטובה שהשגת מהם כנ"ל נגוף ורפוא יעשה

אכן כמו אכן בוחן אכן שחיה וכן כן בחי' הקדושה והמנוה אשר מצד השכינה הקדושה כביכול נקראת אכן כמ"ש בפ' דברים וכן בחי' הקליפה ר"ל נקראת אכן נגף ונור מכשול והוא שרומז להם האדון ב"ה ארץ שתזכו לבוא לארץ עליונה מאוד אשר אבניה ברזל היינו כל בחינותיה וענפיה הם ברז"ל ר"ת בלהה רחל זלפה לזה הם בנינא דעלמא שידוע שהיו מרכבה לשכינה כביכול והיינו שרומזו כל ענפי' ובחי' יהיה מצד הקדושה והשכינה כביכול. ומהרריה היינו האבות נקראים הרים כי דוע תחלוב נחושת דהנה ידוע כשעלה ברזנו לברוא את העולם במה"ד שהיא בחי' יצחק לא הי' יכול להתקיים וכן במדת אברהם לבד ג"כ הי' העולם מתמוטט ושיתף הקב"ה מדה"ד למדה"ר שהיא מדת יעקב הממוצע בין שניהם ובחיר האבות שנודכך ונתברר והיתה מסתו שלימה בלי שום סיג ואז נתקיים העולם בכללי והנה ידוע ג' מיני מתכות אלו זהב וכסף ונחושת הם מורים על בתי ג' אבות היינו זהב מדת יצחק כסף מדת אברהם נחושת היא מדת יעקב שהיא הממוצע והמבחר והיא שמרומז ומהרריה היינו מכל האבות תחלוב כמו חלוב' שמסת' ומשליך את הפסול' כן אתה תזדכך ותהיה נקי מכל סיג ופסול' רק בבחי' נחושת מדת אמת שהיתה מסתו שלימה והמשכיל יבין:

ועליהם

ככל הדברים אשר דבר ה' עמכם וכו' עיין באוה"ח שהקשה על תיבת ועליהם שאין לו ביאור יעו"ש מה שפי' וי"ל לפענ"ד בדרך רמז ע"פ דרכינו הנ"ל ששלימות תורה שבכתב תלוי בתורה שבפ"פ ועיין מ"ש בפסוק ואת שעיר החטאת דרש וכו' ושם בארתי בראיות מוכרחות שתש"ב בלי תורה שבפ"פ אינה תורה שלימה כלל רק ע"י רבנן שדרשו בדרשותיהם על התורה וגם בכל דור ודור מה שתלמיד ותיק מחדש בתורה ע"י נשלים התורה יותר ויותר כי הכל כלול בתורה רק הם המגלים אפוגית ורזין בהופעת רוח קדשם עליהם בכוונת דברי קדוש ישראל הוא אדונינו ב"ה והוא שמרמו הפסוק ועליהם היינו מה שהלדיקים אומרים ומחדשים חידושי תורה על עשרת הדברות ועל כל התורה שהיא כלולה בעשרת הדברות הוא ממש בכל הדברים אשר דבר ה' עמכם היינו ממש שזה כמו אותן הדברים שיצא מפי ה' ממש כי הם יגידו נעלמים ברוח אלקים אשר דבר בם ומקום הגיח האדון ב"ה לחדש בתורה איש איש על עבודתו ואור נשמתו שהם ישלימו התורה והמש"י:

ועתה

ישראל מה הי' אלקיך שואל מעמך כ"א ליראה וכו' ז"ל תיבת ועתה שאין לו ביאור מפני מה היא זה דווקא בעת ההוא וי"ל בזה לפי ענ"ד ונקדים לבאר המשנה אל תהיו כעבדים המשמשין את הרב ע"מ לקבל פרס אלא הו' כעבדי' שלא ע"מ לקבל פרס ויהי מורא שמים עליכם וצריך להבין החיבור והשייכות ויהי מורא שמים עליכם להאמור בתחלה אל תהיו כעבדים וי"ל בזה ובתחלה נשים לב להבין מה שאמר שמואל הלא עשיתם רעה ששאלתם

והיא היתה מכה למאריס כל עשר מכות וידוע ג"כ שכל המכות היו נגוף למאריס ורפוא לישראל ע"ד חמכה דם נתעשרו בני' וע"י מכות חשך נתגלה להם כל המטמוניות של אוצרות מאריס וכן כולם המכות ענחם היו טובות גדולות ותענוג גדול לישראל וזהו רמז הפסוק וכל מדו"י אותיות מיווד היינו המכות כולם שהיו נמשכי' מיווד שהיא עשירית שהיא כה המרומז בשם מכה כנ"ל. אשר ידעת לשון תענוג היינו שהיה אללך תענוג גדול וכפי ההרגש תענוג שלך אתה יודע גדול מדויהם וצערם וזה לא ישימם כך ונתנסם בכל שונאיך ולך יהיה תענוג והבן:

ארץ אשר לא במסכנות תאכל בה לחם לא תחסר כל בה. וי"ל בזה בדרך רמז כי ידוע כשיש לישראל בטחון ואמונה אזי כל הפרנסות והשפעות יורדת להם וכמ"ש ויתן אברהם את כל אשר לו ליצחק כי לאברהם היה לו מדת כל כמ"ש וה' ברך את אברהם בכל ואיתא בזוה"ק דא רזא דמהימנותא ואותו כל נתן ליצחק והיינו שמסר לו ג"כ אותו רזא דמהימנותא שיהיה לו אמונה ובטחון בה' ובזה כלול כל הזרכות כי ממילא כל השפעות נמשכין מזה כנ"ל ולבני הפלגשים כתיב הסר והיינו שהיו חסרים ממדת כל ולכך כתיב נתן להם מתנת ג"כ הסר כי אף שנתן להם מ"מ היו חסר. וזהו שמרמו ארץ אשר לא במסכנות לשון הכמה כמו איש מסכן והיינו שלא בהכמה וענה תאכל בה לחם פי' שלא תצטרך לתחבולה וחכמה על הפרנסה רק בלא שום תחבולה וחכמה תאכל בה לחם ולא תחסר היינו שלא יהיה לך שום דבר חסר והמעט כל בה היינו שיהיה לך מדת כל ומשם נשפיעין כל הטענות והמש"י:

עוד

ירמוז ע"ד חכמת המסכן בזויה וידוע לחם היא התורה כמ"ש לכו לחמי בלחמי והוא שמרמו אשר לא במסכנות תאכל בה לחם היינו שלא תהיה התורה שלך שנקראת לחם בזויה רק גדול ומהולל מאוד והשוב בעיני כל והבן:

עוד

ירמוז כי הנה לפעמים כשהלדיק אומר תורה לבני אדם הוא מלביש אותה בכמה לבושין וכבוין בכדי שיוכל להטעים ולהסביר להם הדבר כי לא היו מבינים הנקודה פנימיות לחוד בלי לבוש מחמת קוצר דעתם ולכן צריך להסתיר הנקודה פנימית בכמה לבושים שיבינו והנה מסכנות לשון הסתרה והממנה כמו וערי מסכנות לפרעה שהיא לשון אוצר שמסמינים שם דברים יקרים וזה וי"ל שמרמו הפסוק ארץ אשר לא במסכנות תאכל בה לחם פי' לעתיד כשתבואו לארץ לא תצרכו להסתיר ולהלביש התורה הנקראת לחם בלבושין כי יהיה ומלאה הארץ דעה ותוכל לפרש התורה בלי לבושין לא תחסר כל בה שתמיד יהיה מאיר אור התורה הנקרא כל בתורה והכל ישינו להבין פנימיות התורה בלי שום לבוש והבן:

ארץ

אשר אבניה ברזל ומהררי' תחלוב נחושת. וי"ל בזה ע"ד רמז כי השכינה כביכול נקראת

עקב

קמץ שהוא בחי' ג' אבהן כידוע ולכך אמר בזרע
 אחריהם שקאי על ג' אבות וזרעם אחריהם וק"ל:
ומלתם את ערלת לבבכם וערפכם לא תקשו עוד
 היא תמוה גדולה מה ענין לב לעורף וי"ל
 בזה ע"פ ששמעתי מאח"י זללה"ה על מדינה א'
 ששאלו במכתב להרמב"ם ז"ל על תחיית המתים
 לומר להם מן התורה ומה שדרשו חז"ל בגמרא מן
 הפסוקים אמרו שיש לדורשם באופן אחר ולא רצה
 להשיבם הוא בעצמו דבר אך אמר לתלמידו ר'
 שמואל אבן תבון שהוא ישיבם וזה תוכן דבריו
 בקיצור נמרץ ע"פ חכמת הטבע כי מכל מיני מאכל
 ומשקה נעשה דם ומתהדס יורד אל הכבד ומהכבד
 עולה הברירות אל הלב ומהלב יורד המזבח והדק
 אל המוח ושם שורה השכל וחיות של האדם ומי
 ששומר עצמו ממאכלות המותרות והאסור והעמא
 נעשו דמיו כלולין ומהורין ויש לו לב עהור והמות
 והחיות שלו נעשה חיות עהורות להשיג אמתית
 החיות שהיא אלהות של כל העולמו המחיה את
 כולם ומי ששומר עצמו יותר ומקדש את אכילתו
 ע"פ דרכי ה' ותורתו נעשה מזה בנין אב והיא
 השכל לכל רמ"ח אבריו ומתקדשים ומתטהרים וכן
 להיפוך ח"ו נעשה בנין אב שכל עכור ומעופש
 בדעות זרות וחיות שלו נעשה בחי' מת והיא אבי
 אבות הטומאה לכול' ורמ"ח אבריו נעמאי' ועמא
 עמא יקרא לכל דבר ונעלם ממנו אמתית החיות
 שהיא אלקות של כל העולמות ונעמא ונפול לדעות
 זרות ואלהים אחרים הם אלילים אלמים מתים וזבחי
 מתים יקראו להם לכן התנאים ואמוראים ובעלי
 המדות וחכמי המשנה הם שמרו נפשן שלא יתגאלו
 בפת בג הזקן וביין משתיו ולכן האירו אור שכלם
 והיה שורה עליהם רוח"ק לפרש כל מאמר סתום
 בדת התורה הקדושה כי שרתה עליהם כח אלוה
 אשר הוא ואורייתא כולא חד ואור נשמתם ג"כ הוא
 חוסר המשולש אשר לא ינתק לעולם ולעולמי עולמים
 אבל אנשים הללו בודאי עמאים ונעמאו דמם ומשם
 לבם ומוח שלהם נעמסם במאכלות האסורות
 והעמאים ולכך החיות שלהם נוסה למינות
 אפיקורסות ולא יכלו לקבל מתיקות נופת לוף דברי
 מאמרינו הבנויים ע"פ שכל אלקי עולם ומלך עליון
 והואיל והעיזו פניהם ויאלאו לחוץ פתאום יבוא
 עליהם הכורת וכרות יכרתו אותם וכל אשר להם
 וכך עלתה להם כי לא היו ימים מועטים עד אשר
 בא עליהם מלך גדול והרג אותם וביזו כל אשר
 להם ע"כ תוכן דבריו ועתה שתהיל לפרש הפסוק
 כי מהכבד עולה המזבח אל הלב ומשם יותר הכרור
 והמזוקק אל המוח וכלל זה ידוע כי השכל האמת
 נקרא פנים והתנגדות לזה נקרא עורף והוא שרימוז
 בש"ס עורף לחול היינו עד פנים שהיא התנגדות
 אל הפנים ומהיכן יולא זה התנגדות בוודאי מחמת
 שלא שמרו את לבבם כי כשהלב הוא עהור אזי המוח
 ג"כ עהור כי משם עולה הכרור אל המוח ובוודאי
 נכנע עורף אל הפנים וזהו ומלת' את ערלת לבבכם'
 וערפכם

ששאלתם לכם וכו' ע"ש והוא תמוה הגא זהו מ"ע
 בתורה שום תשים עליך מלך אך דהאמת הוא כך
 שהם אמרו הלשון תנה לנו מלך והיינו שיהיה המלך
 להנחתם ופובתם הנשמי כמ"ס לשפטינו ככל הגוים
 והוא ילחם מלחמתינו וכוה עשו רעה כי המצוה
 שבתורה שום תשים עליך מלך היא כדרשת חז"ל
 שתהא אימתו עליך ורמוז בדבריהם הקדושים
 שהמלך ישפיע להם יראת ה' כי המלך צריך להיות
 ירא ה' כמ"ס והיתה עמו וקרא בו כל ימי חייו
 לבלתי רום לבבו מאחיו והיינו כדי שיקבלו ממנו
 מוסר ויראת ה' והוא שאמרו שתהא אימתו היינו
 בחי' יראה שלו עליך שישפיע עליך ג"כ יראת ה'
 זהו תוכן המצות וכן הוא המוסר והמצוה נוהג
 בכל דור ודור לפי דורשיו ומנהיגיו בארץ ישראל
 שתהא אימתו עליהם שיקבלו ממנו יראת ה' והוא
 שרימוז התנא אל תהיו כעבדים המשמשין את הרב
 ע"מ לקבל פרס היינו שכר תענוג נשמי רק הו
 כעבדים וכו' שיהא מורא שמים עליכם בשביל זה
 תשמעו להרב לקבל ממנו יראת שמים והוא ישפיע
 לכם יראה מיראתו כנ"ל וזהו שאמר מרע"ה ועתה
 ישראל פי' עתה שיש לכם ראש כמו שמרמוז ישראל
 לי ראש ונקראים אתם עתה בבחי' ישראל שיש לכם
 ראש ומנהיג מה ה' היינו שאתם בחי' אדם שהוא
 מספר מה שבשם הוי"ה ב"ה שואל מעמך כי אם
 ליראה כלומר אינו חסר לכם כלום רק היא העת
 שתוכלו לקבל מורא שמים עליכם והבין:

רק באבותיך חשק ה' ויבחר בזרעם אחריהם.
 וצריך להבין בתהלה אמר רק באבותיך ואח"כ
 אמר ויבחר בזרעם וי"ל בזה בדרך רמז ע"ד קיים
 אברהם אבינו כל התורה כולה עד שלא נתנה וכן
 כל האבות והיינו כי כבר בארתי זה כי אנכי ולא
 יהיה לך הוא כלל כל התורה והמצות והם ע"י
 שהשיגו מצות אנכי באמונת אלהותו יתברך ידעו
 והסתכלו מזה כל התורה כולה והמצות ולהם לא
 היה צריך התורה להכתב כלל אך מ"ש כל התורה
 היא לדין שאין לנו מוחין כהם ולכך הוצרך להכתב
 כל התורה והמצות שע"י ישיגו בחי' אנכי אבל
 האבות ידעו הנקודה אמתית שכל התורה והמצות
 תלוין בה וזהו שמרמוז רק באבותיך חשק ר"ת
 חולם שבא קמץ היינו שהם ידעו הנקודה אמתית
 פנימיות כל התורה כ"א לפי בחינתו ולהם לא
 היה צריך התורה להכתב כלל אך מ"ש כל התורה
 הוא מפני ויבחר בזרעם אחריהם לשון אחרויים
 שהם אין להם מוחין כהם והבין:

עוד י"ל בזה ולבאר השינוי שבתורה שכאן כתוב
 רק באבותיך חשק ויבחר בזרעם לשון רבים
 ובמ"א כתוב ותחת כי אהב את אבותיך ויבחר
 בזרעו לשון יחיד וי"ל לפע"ד כי שם הזכיר אהב את
 אבותיך ומזכיר מדת אהבה שהיא מדת אברהם
 שהתקשר עצמו במדת החסד ואהבה להשי"ת כמ"ס
 אברהם אנהכי לכך אמר ויבחר בזרעו לשון יחיד
 וכאן אמר חשק ה' וידוע חש"ק הוא ר"ת חולם שבא

הכרזה אשר השמעון וגו'. י"ל בזה ע"ד חנכי חרד
 עמך מזרימה וחנכי אעלך גם עלה כי ידוע שהקב"ה
 וב"ש ברא חח האדם לעבודתו ית' ואיזה עבודה
 חמה הוא שידמה האדם ליוצרו בכל מדותיו למען
 ישכון הקב"ה וב"ש אללו חוהו שכן טוב וזהו שאמרו
 תלמידיו של ריב"ז איזהו מדה טובה שידבק בה
 האדם ח"א שכן טוב פי' הקב"ה הנקרא טוב ישכון
 אלל האדם ויהיה האדם כסא אליו ית' וכינף יעשה
 להיות כסא להקב"ה יודרך גופו ונשמתו כאשר
 זכרתי במ"א בהתקדש האדם חושים הרוחניים וכלל
 הם הכ"ד ראשי איברים של האדם ואז מתקדשים
 ומתטהרים כל איבריו וגידיהו וזהו מהניך קדוש
 ונעשה נשמתו אור ורמ"ח איבריו נרות בוטרים
 וזהו ע"י הורה ומלוא לשמה בדו"ה נעשה אור תורה
 ונר מלוא האור היינו הנשמה השורה במוח וחושים
 השייכים לה ונר היינו רמ"ח אברי האדם וכולם
 ע"י דו"ר ונעשה נר ובהודרך השרשים האלו נעשה
 גופו מרכזה לנשמתו ונשמתו נעשה כסא להקב"ה
 וב"ש ושורה אללו וממילא כשיש לו שכן טוב דהיינו
 הבורא ב"ה אז לא יגורך רע והרע בורח ממנו
 וזהו סור מרע ועשה טוב פי' שתסיר מן הרע שבו
 ותעשה מהרע טוב דהיינו מכל המדות הנשמיות
 והחומריות יפנה מהם הרע ויגביר בהם העוז
 ובהיות גובר בהם טוב אזי הם נוקים ומפיים אל
 החסד והרחמה וזהו טוב וחסד יחדפוני כל ימי חי
 כי הם קו הימין אשר השמאל נכנע להם ע"י מעשים
 הזכים כמבואר במ"א בפ' עקב לא יעקב יאמר עוד
 שמך כ"א ישראל ואיתא בש"ס שלא יעקר שם יעקב
 ממקומו לגמרי אלא שם יעקב עפל ושם ישראל פיקר
 פי' שלא תבטל המדות לגמרי רק תהפכם אל הטוב
 לקבל הטוב בהם ושיהיו כלים אל הטוב כמ"ש אח"ז
 זי"ע וללה"ה מה בין תלמידיו של בלעם הרשע
 לתלמידיו של אברה' אבינו ע"ה והוא ידוע וכשפוסה
 כן נעשה כסא להבורא ב"ה ושורה אללו הקב"ה
 שהוא טוב וחסד וחיים וזה חנכי חרד עמך מזרימה
 וחנכי אעלך גם עלה פי' כשתהיה כסא שהוא
 מספר חנכי אז חרד עמך בכ"מ ואעלך מכל מדות
 רעות ומכל נוקמות רעים הנקרא מזרימה לשון
 גבול ומינר לים ההבמה שהוא החסד והחיים והטוב
 חבל חנכי אעלך משם גם עלה פי' ידוע להוי לך
 שאתה מוסיף ומרבה בעליה זו כשאתה יורד למדריג'
 תחתונה חלילה אזי יורדין עמו זרחניות ואלוהות
 ונשמות ועולמות וכשהוא עולה אזי כולם עולים עמו
 וזהו ומלאכי אלקים עולים ויורדים בו ציעקב ממש
 וזהו ואלה שמות בני ישראל הבאים מזרימה את
 יעקב איש וביתו באו כדאיתא בזוה"ק שכל הנשמות
 וכל הנ"ק ירדו למצרים וכולם עלו בעלויות ישראל
 משם וזה בכלל זכן הוא בפרט כשנשמת איזה ישראל
 חלילה יורד למדריגה תחתונה באים עמו עולמות
 ונשמות ואלוהות לירידה ח"ו ובהעלותו אזי הם עולין
 עמו וזהו וחנכי פי' כשתהיה כסא להקב"ה בסור
 מרע ועשה טוב וההיה חנכי שהוא מספר כסא
 ותהיה

וערפכם לא תקשו עוד והמשכיל יבין:
אחר כותבי זאת מלאחי בכתיב הקודש של נוהר"י
 יוסף הבהן נר"י. וז"ל והענין דשמעתי מבורי
 בשם שו"ת כתיב הרמב"ם ז"ל שאלו איך מרומז
 ת"ה בתורה ואי מכה הוכחת רז"ל הלך יש להוכיח
 וכו' והשיב הרמב"ם אני אבאר לכם סיבת הויחכס
 מאין נמשך לכם ספק זה כי אותם שהם בני אברהם
 יצחק ויעקב וכו' והנה יש שמים וארץ וז' בוכבו לכת
 ובדמותן יש בני אדם וכו' לשאל מ"ט לא רצתה
 הארץ להיות בחי' שמים וז"ל שלא ניתן זה הדעת
 להארץ להחלוא להיות בחי' שמים וז"ש ללבונוס
 נבראו לדעתם נבראו וכן לענין בני אדם שיש לורך
 לעולם להיות ג' כחות ניתן לזה דעת סיתואה להיות
 בחי' שמים וזה לבחי' הארץ וכו' וכ"ת ח"כ תיקשי
 בחירה וידיעה וכו' ויזירת האדם ומאללו האוכל
 נתברר במעיו. ע"י המרה הזורקות טיפה נברר
 הגם לזואה בחי' ב' למי רגלים ג' לזיעה ד' לפרנים
 ושער ה' נבלע בכבד וטחול וכו' ומשם נברר הטוב
 והלול ונכנס ללב ומוח ומזה נעשה השכל ומדברכס
 שאתם כופרים בדברי הז"ל לא נוהרחס ממאכלי
 איסור ח"כ נעשה השכל שלכם מדברים סמאים
 וטריופות והשכל נמשך להכריע אל הטומאות
 והטריופות שנעשה השכל ממנו ח"כ איך תוכלו
 להכריע בשכל שלכם וכו' ואתם משורש סדום ועמור'
 והסוף שלכם וכו' ודפח"ה ואח"ו נכתב וכן ביאר
 מורי כי דם האדם נמשך משם אה"ה וכו' וכשיש
 עכירות בדם אזי הוא בכהי' אחרויים גימ' תשכה
 וכאשר היא בפרטות אדם א' כן היא בכללות הגלות
 הנמשך משכה ר"ל וההיפוך הגאולה וכו' ודפח"ח
 ע"כ ולפי דרכינו הנ"ל ע"פ שאנו עסוקין בו ומלתם
 את ערלת לבבכם וערפכם כי משם השכה וע"ד
 הנ"ל בשם אח"ו וללה"ה לא תקשו עוד והמשי"ב:
הוא תהלתך והוא חלקך. י"ל ע"ד אל יתהלל
 חכם וכו' כ"א בזאת יתהלל וכו' והוא שמרמו
 הוא תהלתך זה יהיה תהלתך הוא חלקך והבן:
עוד י"ל בזה כמו אל ההודאות היינו שהשכינה
 מדבר מתוך גרונו כמו אדני שפתי תפתח
 ופי יגיד תהלתך והוא חלקך ממש שהשכינה מדבר
 מתוך גרונו והבן. ועד"ו י"ל ואתהנן אל ה' בעת
 ההיא לאמר להבין יתור תיבת לאמר ולפי דרכי
 מרמו ההיא לאמר פי' כי הה' אחרונה שבשם הוי"ה
 הוא הדיבור של כל העולמות שהיא השכינה כביכול
 שנקרא מלכות פה וכו' זהו היה תפלתו הוא יהיה
 האמירה והדיבור שלי כמו אדני שפתי תפתח
 וכו' והבן:

עוד ירמוז כי ידוע תהלה גימ' אמת ע"ה והוא
 שמרמו הוא תהלתך היינו כל כפי האמת
 שלך כן הוא חלקך והמשכיל יבין:

פרשת ראה

ראה חנכי נותן לפניכם היום ברכה וקלה את

ראה

ותהיה כסא ומרכבה ואז תעלה אתה וכל העולמות ונשמות ואלהות המרומים בתחתיים שנים ושלישים. וזהו שמרמו ראה אנכי שהוא בחי' כסא ומרכבה להשי"ת אזי נותן לפניכם בחי' ברכה. ובחי' קללה היא כשחרד ממדריגתך שהוא בחי' קללה אז ירד עמו כל נוציו והשכינה כביכול כדי להעלותו משם וכן כשיהיה בבחי' ברכה היינו כשיעלה למדריגתו אזי הכל יעלו עמו וזהו שפרש הפסוק את הברכה אשר השמעון לשון אסיפה וחיבור. את כל מצות ה' היינו שיעלו כל נוצין קדישין שהיו דבוקים בה' ונפלו ובעליותך יעלו גם הם וזהו מצות לשון חיבור ודבוקות היינו הנ"ק שהיו מצות ה' היינו דבוקים להשם ב"ה ונפלו למדריגות תחתונים. תשמעו היינו תאספו ותחברו אותם לשורשם ודבוקותם וכן בהיפוך אלל ירידה שהיא בחי' קללה וכן אלל בחי' ברכה כנ"ל והמשכיל יבין:

עוד ירמוז כי ידוע אנכי היא ר"ת "אנא נפשי כתביה" יהבית וכבר כתבתי במ"א כשלומד התורה לשמה אזי מכניס חיות שהיא בחי' נפש ונעשה התורה תמימה ושלימה בכל הבחינות והוא משיב נפש כל התורה ונפש כל הנכראים ולהיפוך אזי חלילה נעשה לו סם וכו' כמ"ש חז"ל זכה נעשה לו סם חיים שהיא סם שעי' מחיה כל עלמין והוא שמרמו מלת אנכי שהיא כלל כל התורה כולה. נותן לפניכם היום היינו בכל יום ויום ברכה וקללה את הברכה אשר תשמעון פי' לשון אסיפה וחיבור ויחוד כשתייחדו תיבת את היינו ק"ב אותיות התורה מא' עד ת' ותכנסו בהם חיות ע"י תורת אמת בדו"ר ויהיה אנכי היינו התורה ברכה כנ"ל סם חיים ונעשה מקור הברכות שעי' נובע השפע וכל הברכות וכן להיפוך ח"ו כנ"ל זכה נעשה לו סם חיים וכו' והמשכיל יבין:

ובזה י"ל ההפטורה העניה סוערה לא נחמה הנה אנכי מרביץ בפוך אבניך ויסדתיך בספירים וכל גבולך לאבני חפץ. כי ידוע אין עני אלל מדעת והוא ההיפוך מהפסוק הנה ישכיל עבדי כשיש לו דעת והשכל ירום ונשא וגבה מאוד אבל כשהוא עני מן הדעת אז סוערה לא נחמה. הנה אנכי פי' אלל כשתלמוד התורה לשמה הנקרא אנכי שהיא כללות התורה כנ"ל אזי מרביץ בפוך אבניך היינו האותיות פי' שיתברך כל ק"ב אותיות שלך. ויסדתיך בספירים היא לשון בהירות היינו שיאירו ונעשים זכים מצוחצחים האותיות שלו כמ"ש הלומד תורה לשמה זוכה לדברים הרבה זוכה לשון זכות ובהירות פי' שמזכך ומצחצח לדבורים הרבה ולא עוד אלל שנעשה כמעין המתגבר וכנהר שאינו פוסק כמ"ש בורא ניב שפתים שלום וכו' היינו שכלל פעם נברא לו ניב שפתים מחמת שהוא כמעין המתגבר וזהו אם שגורה תפלתי בפי לשון שיגר לו דורון היינו שכלל פעם נשלח בפיו דבורים חדשים כמעין הנובע כנ"ל הן ברוחניות הן בגשמיות נתברך מעשה ידיו

לאבני חפץ כי יש בני אדם שחושקים ומתאווים להיות במקומות אחרים כי בדעתו הוא ששם יותר טוב מבמקומו שהוא שם וזה נמשך מחמת שבאמת הכל חפצים ליראה את שמו הנכבד והנורא וכל נשמה מתאוה לתקן בזה העולם וכשאינו מתקן כלום אזי הוא חסר ואינו יודע מה חסר לו ואומר שהמקום הוא לא טוב אבל כשהוא מתקן כל הנ"ק וכל בחינותיו אזי יש שם השראת השכינה כביכול ואז חן מקום על יושביה. וזהו וכל גבולך לאבני חפץ היינו שיהיה רצונך וחפצך בכל גבולך מחמת שיהיה שם השראת השכינה ע"י לימוד שם התורה לשמה בדו"ר. וכל בניך למודי ה' פי' ע"ד ומתלמידי יותר מכולן נמצא שהרב לומד ומקבל תורה מן התלמיד. והנה ידוע קב"ה ואורייתא כולהו חד וזהו למודי ה' כביכול שהוא לומד את ה' ואז ורב שלום הוא דבר הכולל הכל וזהו הן ברוחניות הן בגשמיות והמש"י:

כי ירחיב ה' אלקיך את גבולך וכו' ואמרת אוכלי בשר כי תאווה נפשך לאכול בשר בכל אור נפשך תאכל בשר. י"ל בזה ע"ד הנ"ל כי כשהנשמה בגלות ר"ל אז היא בסוד מצרים היינו מצר ים כי חכמה וחיים נקרא ים והוא צמאוס בסוד גלות וכשהקב"ה גואל אות' מן הגבול ומיצר לבחי' רחוב והרחבה והיינו ע"י שמקדש כל חושיו ובכללם הק"ד ראשי אברים כנ"ל ונעשה כסא ומרכבה להקב"ה כביכול ועי"ז הוא יוצא מן המיצר וגבול וצא לבחי' נחלה בלי מצרים וזהו שמרמו כי ירחיב ה' אלקיך את גבולך היינו בזה שיהיה ה' היינו הוי"ה יהיה אלקיך ששר' עליך הקב"ה ותהיה כסא והמרכבה אליו יתברך וזוהו הוא ירחיב את גבולך שתבא לבחי' הרחבה כנ"ל עד שהוי"ה שור' אללך עד שנעשה אלקיך ממש כמו השכן טוב השרוי אלל האדם והוא שאמר דהמע"ה ואתהלכה ברחבה כי פקודיך דרשתי פי' שהלכתי בבחי' רחבה ולא בבחי' מיצר וגבול והיינו מפני שפקודי' לשון חסרון כמו ולא נפקד ממנו איש פי' מקום שהיה חסר ממך כביכול שהיה צמאוס ולא נתגלה צו כבודו יתברך שם דרשתי' באותן המדות והמקומות שהיו רחוקים ממך שם דרשתיך עד שמצאתי והראתי התגלות כבודך שם ולית אתר פנוי מיגך כמו ויברך דוד את ה' לעיני כל הקהל ושמעתי מאח"ז זי"ע זללה"ה שהראה דוד בחוש לעיני כל הקהל שמכה"כ ולית אתר פנוי מינייה ובמה הראה לכל במה שאמר לך ה' הגדולה והגבורה והוא לך ה' הממלכה ואז ראו הכל אפי' המון עם כי הקב"ה שורש של הדברים והויתם וזהו דרשתיך לשון דרש כמו מי שדורש איזה פסוק שענינו אינו עולה יפה ונראה חסר איזה תיבות והוא ממלא אותו ומראה בפירושו שאינו חסר כלום כך אמר דוד אפי' במקום שהיה נראה לפני המוני עם שאתה חסר משם וזהו סוד הצמאוס שם הראתי גדולתך והתגלות כבודך ולכך זכיתי בעצמי ג"כ שיצאתי מן המיצר והצמאוס ואתהלכה ברהבה. ואמרת אוכלי בשר פי' בשר ידוני הוא המדות המהירות אוכלת

מא' עד תיו לכך ושפטו היא מספר אח כי כיון שהגיעו למדרגת ושפטו אז נעשו שותפי' שמסייעי' בת"כ מא' עד תיו והיא שאמר הפסוק אבל אין זה כ"א משפט לדק היינו על דין אמת ולדק שדין אז נעשו שותפים וכו' כמאמרם ז"ל הדין דין אמת וכו' : **כי** יפלא ממך דבר למשפט בין דם לדם בין דין לדין בן נגע לנגע דברי ריבות בשפירך וקמת ועלית אל המקום וכו' ובאת אל הכהנים הלוי' ואל השופט וכו' ע"פ החזקה והמשפט וכו' לא חסוד ימין ושמאל. י"ל בזה רמז לפי ענ"ד מענין ר"ה יום הדין והמשפט שאז שופטים כל באי עולם ובאים מליאים לזכות ומקטרוגי' לחובה ר"ל ועל ידי מס מבטלין כל המקטרוגי' וכל הדינים לאכללא דין ברחמי' ע"י תקיעות שופר וזהו שמרומן בפסוק כי יפלא וחרגותו ארי יתכסי פי' כשיהיה ר"ה יום הכספה כמאמרם ז"ל איזהו חודש שהלכנה מתכסה בו וכו' ואז משפט לאלקי יעקב וזהו ממך דבר למשפט ממך היינו מכל מעשה ידך ומחשבותיך ודבורך הכל פולה אז למשפט בין דם לדם היינו בין שני בחי' דם כי יש בחי' דם בלא אלף ויש דם עם א' שהוא אלופו ש"ע ונעשה אדם והיינו זה ששופטי' ודנים ביום הקדוש הנ"ל על פרטי אדם א' ועל כללות ישראל ועל כללות העולם אם יהיה דם ח"ו או בחי' דם השני שהוא עם א' ויעשה אדם שהוא מספר מ"ה שהוא רחמי'. בין דין לדין כי יש שני בחי' דין יש דין בלא א' ר"ל ויש דין עם א' שהיא אדני ואז נמתק דין באלף כידוע והיינו אם יהיה כך או כך בין נגע לנגע היינו שיש בחי' נגע ויש שנעשה מן אותיות נגע לירוף שנג ואלף שהוא ג"כ אותיות נגע הכל היא לפי לירוף האותיות כידוע ועל הכל דמס כך למעלה איזה מהלירופים יולא על העולם וזהו דברי ריבות בשפירך היינו אלו מיימינים לזכות ואלו משמאילים לחובה אז העלה וקמת ועלית אל המקו' שתראה להיות לך קומה ועליה אל הקב"ה הנקרא מקום ע"ש מקומו של עולם גם מקו' הוא בחי' יעקב שנקרא מקום והיינו שתעלה למדרגת יעקב שהוא בחי' אמת ובאת אל הכהני' הלויים ואל השופט והו' תרמו ע"י תקיעות שופר הש"ת כי ידוע תקיעה היא אברהם בחי' חסד וזהו אל הכהני' שהם מסטרא דחסד דא תקיעה ואל הלוי' שהם בחי' גבורה דא שברים ואל השופט שהוא בחי' עמודא דאמלעיתא כאמור משפט עמודא דאמלעיתא ודא תרועה וע"י בחי' ג' ענינים אלו הרבה פעמי' כפי כוונה החקיעות כמה תקיעות וכמה שברים וכו' וזוהי תבטלו כל המסטיני' וכל המקטרוגי' שכולם ימלינו זכות על ישראל ויוכלל שמאל בימין וזהו ועשית ע"פ החזקה לא תסיר ימין ושמאל כמ"ש חז"ל אפילו אומר לך על ימין שהוא שמאל ועל שמאל שהוא ימין עיי"ש היינו לאכללא שמאלא בימינא אף שיהא נראה לך שהוא שמאל היינו דין תבין שבזדאלי הוא ימין שהוא חסד ותראה שלא תסור היינו פירוד והסרה בין ימין ושמאל רק להיות כלולי' זה בזה ימין בשמאל ושמאל

הוא לשון יתוד כמו כ"א הלחם אשר הוא אוכל ותרצה ליחד מדה זו כי תאזה נסך לזה לעשות יחוד אמיתי והיינו ע"י הרחבת גבולך מכל מילך דהיינו השפלות ותפנוגי עוה"ז אז תבין יראת ה' ותחלזה נפסך ליחוד תפנוג האמיתי אזי העלה הוא בכל אמת נפסך תאכל בשר פי' תבין ממך בכ"מ ובכל דבר שנפסך מתחווה לשם בכל מדה ומדה שם תעשה היחוד ותבין משם כי זה השכינה מנקשת חפקידה ואז תהיה בסוד לדיקיא אינון שלוחי דמטרוניחא והמשכיל יבין :

עוד ירמוז ראה אנכי נותן לפניכם ע"ד ואשים דברי כפיך לנטוע שמים וליסוד ארץ וכו' ואיתא בזוה"ק פי' כי הדיקאים צפיהם ג"כ בוראים שמים חדשים וארץ חדשה והוא שמרמו ראה אנכי היינו מה שאני עושה נותן לפניכם ג"כ שאתם תהיו העושי' ע"י חידוש תורתכם שמים וארץ חדשי' והבין : **שמור** ושמעת וכו'. י"ל רמז בשני תיבות אלו ע"ד ב"ק יולאת מהר הורב וכו' ומה שאמר אח"ז זללה"ה ידוע שהוא הרהורי חשונה הבאים לאדם בכל יום ועיין בספרים הקדושים של הרב מפולנאה זללה"ה והנה בזה נתבאר התימא והפלא שהקש' חסני מה הכרוז יולא כשאין שום שומע וביאר ז"ל מי שרעה לשמוע בפלם רגליו ולבקש דרך ה' ויהיה עומד ומלפה מתי יהיה לו התעוררת דבר ה' אז בודאי ישמע הב"ק שהם הרהורי חשונה כנ"ל והוא שמרמו שמור לשון המתנה היינו שתימא ממחין ומלפה לשמוע דבר ה' אז בודאי ושמעת הרהורי חשונה הבאים לאדם בכל יום אתערותא דבת קול והמשכיל יבין :

מקצה שלש שנים וכו' והגר אשר בשפירך ואכלו ושפטו וכו'. י"ל בדרך רמז ע"ד מאמרם ז"ל אל יאמר אדם אקרא בשביל שאקרא רבי או בשביל שאהיה זקן יושב בישיבה או בשביל שאהיה ת"ח אלא למוד מאהבה וסוף הכבוד לבוא וזה י"ל תקצה שלש שנים לשון לימוד כמו שונה הלכות תקצה לשון פסוקה והכרתה היינו לאחר שתכרות את שלש שנים ענייני לימוד של שלא לשמה כנ"ל רק חבוא לבחי' לשמה אז תוליא מעשר היינו השכינה כביכול והיינו מ' עשר מ' הוא מלכות עשר שהוא כלולה מכל העשר כידוע וזהו תוליא מעשר היינו השכינה כביכול בשנה ההוא היינו בלימוד ההוא שהיא לשמה שהיא לשם ה' כידוע ואז ובא הלוי והגר והוא כינוי למדרגה תחתונה ואכלו ושפטו היינו שיוכלו לקבל ממך אכילה כרבוני שביעה מאור חורתך הקדושה :

פרשת שופטים

ושפטו את העם משפט לדק. י"ל הרמז בזה ע"פ מה דאיתא בש"ס כל דיין שדן דין אמת לאמיתו נעשה שותף להקב"ה במעשה בראשית והוא שרמו ושפטו את היינו דיינים במשפט ששופטים נעשים שותפים להקב"ה בת"כ שגברא בכ"כ אותיות

שופטים

וערבית . או שלשה עדים הייט ע"ה שהוא מעיד ג"כ בק"ש שעל מסתו ועי"ז יקום דבר הייט מלכות שהיא השכינה כביכול הייט שיש עליה להשכינה כביכול עי"ז ע"ד ועונתה לא יגרע שקאי על ק"ש בעונתה והבן :

וַנִּשְׁוּ הבהני בני לוי כי גם צמר ה' חלקך לשרתו ולצורך בשם ה' ועל פיהם יהיה כל ריב וכל געש . כלל גדול הוא כי ביד הצדיקי' הפועדי' את ה' לצורך לכל מי שירצו והן להיפוך כמו שמצינו אלל יעקב ועשו וכן בפסוק ותגור אומר ויקם וכן מצינו כמה מעשיות בש"ס ע"י אמירת הצדיקי' שאמרו על א' דבר טוב ונתקיים וכן להיפוך כמו הוי כשגנה היוצא מלפני השליט . וזהו ונגשו הבהני' הם העובדי' את ה' בני לוי שמדבקי' עצמם תמיד לה' כי גם צמר ה' חלקך לשרתו ולצורך בשם ה' היינו למי שמכרכין מכרכין אותו בשם ה' כי השכינה מדברת מגרונם והוא ממש כה תברכו את בני ישראל כי הנה ממש מצרך את המבורך על ידם וגם על פיהם יהיה כל ריב כמו אשר תאור יואר כי הכל בידם כנ"ל ותגור אומר ויקם והבן :

עוֹד ירמו כי ידוע בשם אה"ו זללה"ה כשמלכות הוא בלא יחוד אזי ח"ו לרות רבות וכו' . וכשמייחדין מלכות עם דודה אזי כל טוב בא לעול ונהפך הכל לצרכה וחיים ושלום וידוע שהשכינה נקרא ריב כמבואר בהיקוני' וכן כמה פעמי' דברי ריבות נדרש על השכינה עי"ש וכן נגע לרעת ה"א מכתש סגירא ר"ל אזי והובא אל הכהן העובד ה' כי הוא מהפך מנגע לעונג ומריב לרבי היינו החכמה ובינה הנובעים כן קבלתי מפי אה"ו זללה"ה זהו רבי וזהו על פיהם והיה היינו נעשה הוי"ה שהוא הסד ויהוד ומתהפך מנגע לעונג ומריב לרבי כשנעשה יחוד עם השכינה והכל היא על פיהם והמש"י :

פרשת תצא

כי תצא למלחמה על אויביך ונתנו ה' חלקך בידך וכו' וראית בשביה אשת יפת תואר והשקת בה ולקחת לך לאשה י"ל בזה בדרך רמו כי תצא למלחמה על אויביך היינו תיכף כשיהי' אתערותא דלתתא ותצא למלחמה נגד הילצה"ר אז בוודאי ונתנו ה' חלקך בידך כמאמרם ז"ל פתחו לי כהודה של מהע ואני אפתח לכם ארובות ארובות . וראית בשביה אשת יפת תואר זהו ג"כ הבעה כשיתן ה' חלקך בידך את הילצה"ר אז וראית איך שהשכינה שהוא אשת יפת תואר הוא בשביה כביכול . וחשקת בה לפדותה מן השביה ולקחת לך לאשה והבן :

כי תהיין לאיש שתי נשים האחת אהובה והאחת שנאה והיה הבן הבכור לשנאה . והיה ביום הנהילו את בניו את הבכור בן השנאה יכיר לכת לו פי שנים כי הוא ראשית חונו לו משפט הבכורה . יש להעיר בזה אומרו האחת אהובה והאחת שנאה והיה די לומר אחת אהובה ואחת שנאה ועוד ידוע

בימין ואז יתקף כל הדינים וישתקו כל המקטריגי' והמסטיני' ויתהפכו לזכות ולרחמי' עליך ועל כל ישראל בכלל והמשי"ב :

לא חסיג גבול רעך אשר גבלו ראשונים בנחלתך אשר תנחל בארץ אשר ה' חלקך נותן לך . י"ל בזה בדרך רמו כי ידוע האבות הראשונים הם המשיכו השכינה כביכול עממל ארץ שהם המשיכו והגדילו אלהותו בעולם ואחר כך באו הייבו דרא וסילקו השכינה למעלה ע"ד רומה על השמים חלקים כמו בתחילה אברהם זה היה מדתו מדת מסד ואהבת השם ב"ה והיה מפרסם אלהותו וירדה השכינה כביכול לארץ שהוא האזי עיני כל וגילה שמכה"כ ואחר כך ע"י חייבי דרא נסתלק השכינה לרקיע היינו שנעשה למנוס כביכול בגדולתו יתב' שלא היה נראה ונגלה לפי כל כבודו יתברך ואחר כך בא ילחק וחפר אותן בארות אשר התמ' פלשתיים והאיר אור הקב"ה ואח"כ סתמו פלשתיים שנית עד שבא יעקב וזהו רמו בכאן מוסר השכל כי השכינה נקרא גבול ע"ש שהיא סוף כל המדריגות וריעך היינו הקב"ה כמ"ש רעך וריע איך אל תעזוב וזהו שאמר לא חסיג גבול רעך הייט לא חגרום במעשי' שתסתלק ח"ו השכינה הנקרא גבול של רעך הוא הקב"ה למעלה ע"ד רומה על השמי' חלקים אשר גבלו ראשונים בנחלתך אשר תנהל היינו מה שהראשיני' הופיעו שכינת כבוד אל בארץ ונחלה הוא לשון המשכה כמו נחל וע"כ נקרא נהלה ע"ש שהוא קיים מדור לדור כנחל הנמשך והולך כך הם המשיכו שכינת כבודו בתחתוני' . בארץ אשר ה' חלקך נותן לך היינו ע"ד בכ"מ אשר אזכיר את שמי וכו' ותרגומו בכל אחר דתשרי שכינתי תמן אבוא אליך וברכתך והמשי"ב :

עוֹד ירמוז לא חסיג גבול רעך . ע"ד דאיתא בכוונת מוריד הסל היינו ה' על פי יה"ו גימ' על להוריד לה' אתרונה דא יהוד קב"ה ושכינתיה ובה אמרתי רמו בפסוק וככל ארץ אחוזתכם גאולה תתנו לארץ גאולה מספר על שהוא יה"ו . תתנו לארץ דא ה' אתרונה ע"ש בפ' בהר וז"ל שמרמו גם כאן כי גבל הסר וא"ו עם אותיות והתיבה הוא מספר על וזהו לא חסיג גבול רעך שלא חגרום ח"ו בהקפת השם יה"ו מן ה' אתרונה כנ"ל גם גבול חסר וא"ו היא מספר שם אל"ד והמש"י :

עפ"י שני עדים . או שלשה עדים יקום דבר . י"ג בזה ע"ד דאיתא בגמרא הקורא ק"ש שהרית וערבית מקיים והגית בו יחמם ולילה ואיחא שם בגמ' ע"ה לריך לקרות ק"ש גם על מסתו להגין עליו מן המזיקין . ות"ח סני ליה בק"ש של ערבית כי התורה משמרתו . והנה ידוע הכוונה בשמע יש ע' רבתא ובאחד ד' רבתי היא עד להורות שאנו עדים להקב"ה על אחדותו ית' וזהו שמרמו הפסוק על פי מספר נ"ה ע"ה היינו יהוד קוב"ה ושכינתיה שמיחדי' שמו בכל יום ואנו עדים בדבר וזהו שני עדים היינו לת"ח סני שני פעמי' ק"ש שקרית

והאם היינו השכינה כביכול. רובלת על האפרוחי' היינו שאין להם עדיין נדפין וזהו נקרא אפרוחי' והוא מרמו על תרין דרושין חו"צ שהם אהבה ויראה היינו אפילו במדרגות תחתוני' שאין שם אהבה ויראת השם ג"כ האם היינו השכינה רובלת וחופפת עליהם ומצפה שיכשירו מעשיהם או על הביני' היינו שהוא רק היולי שיש לו נשמה קדושה אך עדיין הוא ערום בלי תורה ומצות רק יכול להיות ממנו בלי ואדם שלם וע"ז השכינה רובלת ומגפגפת שלח תשלח את האם היינו לשון מי שלוח שתראה להמשך ולהגדיל אותם וכו' למען ייטב לך היינו שכשאלם מחקן חפרון השכינה כביכול ומעלה אותה למעלה לשורשה כביכול אזי נמשך לו ג"כ טובה בגשמיות וברוחניות הארת נשמתו והארכת ימים לשון ימים ונחלים היינו שתמשך גם כן מקורין ומבוטין בכל העולמות:

אך יאמר כי יקרא קן לפור וכו' והאם רובלת וכו' שלח תשלח את האם וכו' והארכת ימים. הנם שהאירו כבר עיינו בזה בזה"ק ובתיקונים רזין פלאין גם אני אומר מה שחנני ה' ברחמי וברו"ם דהנה כל העולם כולו לא נברא אלא לכבודו וכבוד היינו השראת השכינה שיש בישראל בשביל זה נברא העולם וזהו ביאור הפסוק כל הנקרא בשמי ולכבודי בראתיו יצרתיו אף עשיתיו ורומז כאן כל הד' עולמי' אבי"ע להורות על התפשטות השראות השכינה מא"ם עד א"ת וזהו חכלית כל הבריאה ומי שזוכה זה שיהיה התפשטות אור השכינה שורה עליו אז כל העולם לא נברא אלא בשבילו כי זה כל האדם והוא יכול ללבן ולצרף נשמות ישראל החפלים בו ובכ"מ שהוא שם שכינה עמו וזה י"ל שמרומז בפסוק כי יקרא והתורה נכתבה בלי נקודות כדי לדורשה בע' אכפין וכאלו נכתב יקרא לשון המשכה קן היינו השכינה וכשהיה "במדרגה זו שחולל להמשך השכינה כביכול שהוא קן לפור הוא הקב"ה כמ"ש כלפסור נודד ממקומו וכו' או ע"ד הרמב"ם שכתב שכל בעלי השיר נקרא לפריס ע"ש כשנשרא נהיר הס מתחילי' לשורר והו קן לפור היינו השכינה שהוא קן של אור הבהיר אור עולם ותזכה להמשך התפשטות אורם עליהם אז לשני בדרך היינו בכ"מ שאתה תהיה בביתך ובלכתך בדרך היא הולכת לפניך. בכל עץ היינו בכל ענייני תורה הנקראת עץ חיים שתלמוד תבוא ותשרה עליך כמאמרם ז"ל אפי' אחד שיושב ועוסק בתורה שלינה שרויה עליו. או על הארץ היינו אפי' כשחתעסקו בדברי' גשמים וארלי' ג"כ תהיה עמך ע"ד ששמעתי מאח"ז וללה"ה ע"פ ואתה הלכה ברחבה כי פקודיך דרשתי היינו דהמע"ה התפאר א"ע שהיה יכול לילך בשוקים וברחובות והטעם כי פקודיך דרשתי היינו שלא היה דורש מעולם כ"א יחודים זה היה כל מנמותיו תמיד שיזכר לייחד קוב"ה ושכינתיה אפרוחי' או בליס היינו שצדיק לרחם על נשמות ישראל שיש בהם שני בחי' אלו והיינו שהתחילו להשתדל בעבודת הש"י ונעזב

כ"מ שנאמר והיה היא לשון שמחה ומה זו שמחה שיהיה הכבוד לשגואה. וי"ל בזה ע"ד ששמעתי מהרב המגיד המנוק מוה' דוב בער ז"ל שם האחת שפירא ושם השנית פועה שהוא מרמו על שתי הבי"ן של שם הוי"ה ב"ה האחת שפירא היינו ה' אחת שפירא שמספרת הוולד היינו על ידי חסובה ומע"ס וה' שניה פועה הוא לשון דיבור שהוא מלכות ושני בחי' אלו הם בחי' עלמא דאתכסיא ועלמא דאתגליא כי כ"א מייגע א"ע ויש שמייגע בתוח אחר פרנסה ועושר והיא בחי' עלמא דאתגליא. ועלמא דאתכסיא דהיינו לייגע עצמו כדי לייחד קודשא ב"ה ושכינתיה ולהעלות נשמות ישראל וזעירין אינון וזה י"ל הרמו כאן חייין לאיש דא קב"ה שתי נשים היינו שמייגע את עצמו אחר עלמא דאתגליא שזכו אהובה לכל והיא שמרמו האחת היינו ה' אחת שהיא בחי' עלמא דאתגליא שהיא אהובה לכל והכל רודפי' אח"ז והאחת שנואה היינו ה' אחת שנואה הוא לשון התרחקות היינו שמשדל לייחד מדרגות תחתוני' ורחוקות לייחד יחודים עליוני' והוא בחי' עלמא דאתכסיא. והיה הכבוד לשגואה ע"ד אף אני בכור אתנהו עליון למלכי ארץ שהוא לשון גדולה והוא שאמר והיה היינו שמחה וגדולה שהוא בחי' בכור יתן השם בעוה"ז. לשגואה למי שהוא משתדל בבחי' שמואה שבעוה"ז יתן גדולה ועושר. והיה ביום הנחילו את בניו לעוה"ב. את הכבוד בן השגואה יכיר לתת לו פי שנים לשון כפי שני חלקים בעוה"ז ע"ד עולמך תראה בחיך עולמך לשון העלם היינו עלמא דאתכסיא שיראה גם עולמו עולם דאתכסיא בחייו. כי הוא ראשית אונט היינו כמו הוא מן ראשית שהוא מן המחשבה א"ם שכל מנמתו ומחשבותיו הפהורים לייחד יחודים בעולמות עליוני' ולכך לו משפט הכבורה ע"ד אף אני בכור אתנהו בעוה"ז כי עולמך תראה בחיך והבן:

בי יקרא קן לפור בדרך בכל עץ והאם רובלת על אפרוחי' או על הנעים שלח תשלח את האם וכו' למען ייטב לך והארכת ימים. י"ל בזה בדרך רמו כי השכינה נקרא קן לפור כי לפור דא נשמתא לשון גפירות ובהירות וגם לשון דיבור וספסופ ודיבור היא מלכות שהוא השכינה כביכול ונקרא קן לפור שממנה מקור נשמת ישראל. בדרך היינו ע"ד ששמעתי מאח"ז וללה"ה השכינה הוא מעילא לתתא עד סוף כל המדרגות וזהו סוד ואתה מחיה את בולם שאפילו כשאלם עושה עבירה ח"ו אזי ג"כ השכינה מתלגשת בו כי בלא היא לא היה בו כח לעשות זאת ולהניע בשום אבר כי הוא המחי' אותו ונותן בו כח וחיות וזהו כביכול גלות השכינה. וזהו בדרך היינו ביחוד של שקר וניאוף כמו כן דרך אשה מנאפת או ע"ד דרכו קשחם לשון שקר והיינו השכינה כביכול מתלבשת שם ג"כ וזהו גלות השכינה כנ"ל. בכל עץ או על הארץ היינו שהתלבשות השכינה היא מעילא להתא במדרגות עליונים שהוא על עץ וכן במדרגות התחתוני' שהוא על הארץ.

תצא

האלים היא גורמת ציטול ופגם בג' במי' אלו ונקראים פלוע דכא ל' פלע וחכורה וזהו פי' הפסוק חשב אנוש עד דכא ותאמר היינו עוד לריך בע"ת לומר שובו ב"א ע"ד ורבים השיב מעון פי' הכע"ת לריך לתקן כל הבחי' ולהשיבה בסוד דכ"א הג"ל וזהו ע"י שכירה ונמיכת רוח הנקרא דכא ותאמר שובו ב"א כנ"ל שפכה נקרא סילון ולינור והיא מלת התענוג והתקשרות הכולל כל ומשיע וזהו פי' לא יבא פלוע דכא שפוש' פלועי' דככא הג"ל או כרות שפכה היינו אפי' שהמחשבה מניחו לעשות דכא הג"ל רק שהיה כרו' שפכ' היינו בלי תענוג והתקשרו' או ג"כ לא יבא בקהל ה' כי מלו' בלא דהו"ר לא פרחא לעילא והבנן: **ויהפוך** ה' חלקיך לך את הקללה לברכה. הנה תיבת לך מיותר וי"ל בדרך פשט להנה ידוע כל המברך מתברך והיה יכול לסעון ולומר כיון שמקללתו של בלעם נעשה ברכות נמלא שהיה בלעם בגדר מברך ויתברך ג"כ לזה דקדק מקור החכמה באמרותיו הסהורים ויהפוך לך דייקא את הקללה לברכה והטעם כי אהבך ה' חלקיך אבל זולתך יחשב בכלל מקללים והבנן:

וירד תהיה לך על אונך והיה בשבתך חן וחסרת וכסית את לאתך. י"ל הרמו בזה שיהיה יתד תקופה לך על אונך היינו שיהא תקופה בלבך מה ששמעת איזה ד"ת ומוסר והיה בשבתך חן כשתלא ח"ו לפעמים חן מן הקדושה אזי וחסרת ותבקע את הדברים ההם ותמלא בהם חיי רוחך להשיב את נפשך וכסית את לאתך והבנן:

הפטרת תצא

רבי עקרה לא ילדה ונקדים לבאר אל תהיו כעבדים המשמשים את הרב ע"מ לקבל פרס אלא הו כעבדים המשמשים את הרב שלא ע"מ לקבל פרס ויש גירסא אחרת ע"מ שלא לקבל פרס ושמתתי מאח"י זללה"ה ששני הגרסאות נכונים והם מדריגות זו למעלה מזו והוא כי שלא ע"מ לקבל פרס הוא עבודה נכונה וגדול' דהיינו כשמתפלל על אחיה דבר יהיה כוונתו לצורך גבוה והדבר אשר הוא מתפלל עליו אם יבוא ואם לא יבוא לא יבוא וכן כל עבודת האדם ועשותיו יהיה לשם שמים לא לשום דבר הנאתו ויש עוד בחי' כשגבה ע"ד משל למי שהפך רוצה מאוד ולבו בוער לדבר עם המלך והמלך גור ואמר שכל מי שישראל איזה שאלה ובקשתו ימלא וכשאלה הזה אשר הפלו ורצונו לדבר תמיד עם המלך כשאל לדבר מבוקשתו לפני המלך מתירא סן יתן לו המלך וימלא הסרונו ומה לו עוד לדבר עם המלך לכן הוא רוצה יותר שלא ימלא לו מבוקשתו כדי שיהיה לו איזה דבר עוד לפני המלך באיזה פעם ולדבר עמו וזהו תפלה לפני כי יעסוף ולפני ה' ישפוך שיחו פי' כל התפללות של עני הוא לפני ה' ישפוך שיחו והוא ע"ד שאיתא בש"ס רמו לזה במעשה דשמואל הקטן וזהו ע"מ שלא לקבל פרס ואיתא במדרש לא יהיה בך עקר ועקרה שלא תהיה

מבס מחמת מניעה של כל א' וא' ויש שעושים מעשי ה' כמלות אנשים מלומדה בלא דהו"ר וזהו בחינת אפרוחים שאין להם גרפין כי חורה ותפלה בלא דהו"ר לא פרחת לעילא גם יש בהם עוד מדריגה פחות' מזו שלא התחילו כלל בשום השתדלות בעבודת הש"י רק שיש בהם כח היולי וזהו בלי שנתמלו לביאה שיש בה כח היולי שיתהוה ממנה אפרוח אך לריך טרחא לחמם אות' שיאל מכח אל הפועל ולעשו' צריה וזה הכח אין לו שיעור כי מכל צריה יכול להיות כמה בריות אין מספר ולהחיות כמה נפשות זה הכח הוא בכל ביאה וכן הענין ג"כ בצ"א שהוא רק נילוף מישראל שיש בו כח היולי שיתפשט בו הנילוף ההוא ויוכה להשראת השכינה עליו בתוכס שיתלהבו לעבודתו ית'. והאם רובלת על האפרוחי' וכו' היינו שכביכול זהו גלות השכינה שרובלת בכ"מ שיש שם נילוף הקדוש אפי' במקו' הקליפה וזהו שלא חשלה לשון מי שלוח היינו שמוהיר ללדיק שירחם על אותם הבחי' ויראה להחזיר ולהשיב במים חיים שהיא התורה ועבודה אם האם היא השכינה כביכול ע"י שמעורר אותם שני בחי' הג"ל לעבודתו ית' וכוה יתעלו הנילופין קדישין למקורם ושורשם ואת הבנים תקח לך היינו שגם לך תגיע יחרון מהבנים שתחיה אותם ותעוררם למען ייטב לך היינו שתתרכה ויתוסף טוב כשמתך בשכר שתחזור בן המלך למלך והארכת ימים שתזכה לאותו מקום שנמשך משם אריכות ימים והבנן:

כי תבנה בית חדש ועשית מעקה לגנך ולא תשים דמים בביתך כי יפול הנופל ממנו. י"ל ע"ד רמו על יום המשפט שהוא ר"ה דהנה ידוע כי זה היום תהלת מעשיו ית"ש וככל ר"ה נתחדש העולם ושבים כל הדברי' למקורם ועלומם של יום מעורר זה בכל ר"ה וזי"ל שמרמו כאן תבנה בית חדש היינו בר"ה כשמגיע העת להתעורר שיבנה העולם בנין חדש כנ"ל אז תראה ועשית מעקה גימ' רי"ו מספר גבר"ה ע"ה גנך מספר כ"ו שם הוי"ה ב"ה שורש החסדים והרחמים והיינו שתראה לשתף גבורה והסד להמתיק הגבורות ולהפך מלת הדין למדה"ר והבנן:

וירא תשים דמים בביתך. היינו הו זהיר שלא יהיה ח"ו בחי' גבורה לבד, כי יפול כי זה משמש לשון אלא היינו רק לזה ישמש מלת גבורה שיפול הנופל היינו מי שראוי ליפול והמשי"ב:

רא יבוא פלוע דכא וברות שפכה בקהל ה'. הוא ע"ד וזה"ק זכאה הוא מאן דשוי דירה לשכינת' בליביה כלים נאים באברים דליה וזהו אנכי פניתי הבית דא לבא מע"ז שררי' לפנאה לבא מכל הרהורין ביסין בנין למהוי שכינה מדורה גביה וע"ז אמר דהמע"ה ולבי חלל בקרבי גם ישתדל שלא לפגום באברים דליה כי רמ"ח מ"ע הם נגד איברי האדם ושכינה נקראת מזה דא נשמתא דב"ג וכשיזכה לג' בחינות אלו דירה כלים אשה המרומו בתיבת דכ"א אז השכינה שורה אללו והנה המחשבה המחטיא את

עוד י"ל ע"ד שאמרתי ע"ס ואברהם וכן בא בימים
וה' ברך את אברהם בכל היינו שכירך אותו
במדת כל, ואיתא בזה"ק כל הוא רוח דמהימנותא
וזהו ג"כ ויתן את כל אשר לו ליצחק היינו שמסר
מדת כל רוח דמהימנותא אשר לו ליצחק וזהו ארץ
אשר לא תחסר כל בה כנ"ל וכן אמר יעקב ג"כ
וכי יש לי כל היינו שחנני ה' במדת כל ולכך לא יהי'
לי שום חסרון כמה שתקח המתנה בידי וזהו גם
כאן הבטחה שלימה ושמחת בכל הטוב היינו שתזכה
להשיג מדת כל שהיא שלימות וכללות הטוב כי דורשי
ה' לא יחסרו כל טוב והבן:

עוד ירמוז ע"ד דאיתא בכונת ה"פ דין שמספרם
ש"ך נמתקין בה' אלפין של אדני עיין בכונת
אדני שפתי תפתח ונמתקין הדינים ונעשה מרע טוב
והוא שמרמוז ושמחת בכל ה' טוב שע"י ה' אלפין ימתקו
כל הדינים ויהיה הכל טוב וחסד וזהו כל האזרח
בישראל ישבו בסכות כי אזרח מספר גבור, והוא
שאמר האזרח היינו ה' אזרח שנמתקין הגבורות
בה' אלפין ישבו בסוכות ששם הוא בתי' שמה' כע"ס
ולקחתם לכם וכו' ושמחתם לפני ה' אלפיקם והבן:
עוד ירמוז ע"ד אין טוב אלא תורה ואיתא וירא
אלקים את האור כי טוב לגנוז וננוז ללדיקים
ואמר אה"ו זללה"ה שגנוז בתורה וזהו ושמחת בכל
הטוב היינו ה' טוב ר"ל שתזכה לה' אזרות של ה'
חומשי תורה שהאור נגנוז בהם והיינו שתזכה לתורה
אמת והמש"י, כי כל שמחתך לא תהיה רק בתורה
כמ"ס אוה"ח אלו הוי ידעי ישראל פריכות ומתיקות
התורה אמיתית כמעט היו משתגעין ויוצאין מדעתם
מחמת מתיקות ועריבת התורה והבן:

בערתי הקודש מן הבית וגם נתתיו ללוי וכו'.
י"ל הרמוז בזה ע"ד אס אין חכמה אין
יראה ואס אין יראה אין חכמה, והנה ידוע בית
היא יראה כמו תרע"א לדרתא וכו' וקודש היא
החמה כידוע והוא שאמר בערתי לשון הכער' והאר'
שהארתי הקודש היינו החכמה שלו מן הבית היינו
ע"י ירא' שנקרא בית כנ"ל, וגם נתתיו ללוי לשון
דביקות היינו שהייתי משפיע למי שרוצה לדבק
ולקרב עצמו לה' והבן:

את ה' האמרת היום וה' האמירך היום להיות
לו לעם סגולה, י"ל בזה ע"ד הידוע ישראל
עלה במחשבה בעת צריאות העולם והס היו גורמים
עיקר הבריאה' והנה הקב"ה מחדש בכל יום מעשה
בראשית והלדיקים ג"כ מחדשים בכל יום מ"כ היינו
ע"י התחדשות שמחדשים בתורה בכל יום מתחדש
הבריאה, וזהו את ה' האמרת היינו אתה גרמת
להיות צריאת העולם (באמר) ר"ת אויר רקיע מים
כידוע שזוה היתה בריאה' העולם ואתה ישראל פעלת
זה (האמר) לה' שיעשה מעשה בראשית וה' האמירך
היום היינו שהשי"ת נותן לך ג"כ כה האמיר' שתוכל
ג"כ לפעול בעבודתך ותורת' שתחדש עולמות חדשי'
כלירוף תיבת "אמר כנ"ל והמשכיל יבין:

ארוןך אשר לא יקיס את דברך התורה הזאת,
לכאורה

יתגיה תפלת' עקרה ונמלא לשון עקרה אצל תפלה
וזהו רני עקרה לא ילדה פי' אותו התפלה שלא ניתן
לו בקשתו זהו שמחה גדולה ורינה גדולה כמו ע"מ
שלא לקבל פרס הנ"ל וכמו תפלה לפני כנ"ל כי
רבים בני שוממה מבני בעולה כי הוא מדריגה
גדולה בכל פעם לדבר עם המל' והבן כי קצתי:
אך יאמר רני עקרה לא ילדה כי רבים בני שוממה
מבני בעולה אמר ה' כי אמר אה"ו זללה"ה
כי כל התפלות עושים פעולה בעולמות העליונים
ולפעמים בקצה הארץ וסמך ע"פ כרוס זולת לבני
אדם אלו דברים שעומדים ברומו של עולם שנעשים
מזה דברים נוראים ברומו של עולמות ובני אדם
סוברים שלא נתקבלו תפלתן לכן מזלזלין בהם וזה
רני עקרה לא ילדה כנ"ל כי רבים בני שוממה פי'
התפלות אשר אתה סובר שהם שוממים עושים
פעולות גדולות יותר מראייתך הגשמי':

אך יאמר ע"ד ששמעתי מאה"ו זללה"ה ע"פ נושא
משך הזרע ע"פ משל שני בני אדם זרעו תבואה
א' מעט וא' הרבה שזה שור' הרבה היה אוכל
ושותה והולך בבית היין ומזמר כי זרע הרבה תבוא'
ואותו שורע מעט הולך בכל יום ויום ובכל שעה
ושעה ומנכש את התבואה מקולים ומברקנים ושאר
דברים המפסידים ואותו השופה שזרע הרבה אין
משניה על תבואתו מחמת גובה לבו כי יש לו הרבה
בין כך ובין כך עלה תבואתו קמשונים וחרילים וגדר
אכנים נהרסה ושסוהו כל עוברי דרך ויש בזה רמוז
במשלי שאמר שהע"ה על שדה איש עלל וכו' ע"ס
כי קצתי והמשל הנ"ל נוקב ויורד לעמקו' למי שיש
לו לב להבין ולהשכיל ועיין לראות ולהשניה בעינא
טבא ופקיחא על עיניו ועל מעשיו אס מעט ואס
הרבה וזהו רני עקרה לא ילדה ע"ד נושא משך
הזרע כי רבים בני שוממה מבני בעולה פי' בלי
תבואה והלך ילך וככה נושא משך התבואה והמש"י:

פרשת תבא

ושמחת בכל הטוב וכו'. י"ל בזה ע"ד כל
האומר דבר בעתו מביא טובה לעולם
והוא שמרמוז ושמח' היינו כל השמחה שלך יהיה
בכל הטוב היינו שהשי"ע יעזור לך שתאמר דבר בעתו
לפי השעה והרג' הצריך לפת הדין וזוה תביא
טובה לעולם וזה יהיה כל תענוגך ושמחתך והבן:
עוד ירמוז ע"ד והטוב בעיניך עשיתי ודרש גמרא
בזה שסמך גאולה לתפלה, ולכאורה איך
מוכח מזה וי"ל דה"ל למימר וטוב בעיניך מה והטוב
והוא שמרמוז ה' טוב טוב זה גאול' כמ"ס אס
יגאלך טוב יגאל ותפלה היא ה' אמרונה וזהו זה'
עוב בעיניך עשיתי שסמך גאולה לתפלה ואיתא
בגמרא רב צרונא זימנא חדא סמך גאולה לתפלה
ולא פסוק חוכא מפומא וכו', וזהו ושמחת בכל הטוב
היינו גם כן ה' טוב פי' שהשי"ע יעזור לך שתסמך
גאולה לתפלה אז ושמחת כמאמרס ז"ל והמש"י:

תבא

והמש"י. ועוד יש לחלוק מילין ואלקים יאמר עיני
בחורתי תורת אמת:

בנים ובנות תוליד ולא יהיו לך כי ילכו בשבי. אף
גם זאת היא ברכה גדולה כי בנים נקראים

במלות ומע"ט כידוע לא יהיו לך דייקא היינו שלא
תעשה ע"מ לקבל פרס רק ילכו בשבי היינו לקרב

הגלונו' שנשבו ונפלו תקרבם למקור' ולשורשם וק"ל:
והיו חייך תלוים לך מנגד ע"ד מה שאיתא בש"ע

אז"ח שויתי ה' לנגדי תמיד. היא כלל גדול
בחורה ובמעלות הנדיקים וכו' ומיד יגיע אליו

יראה והכנעה מפחד השי"ת וזהו והיו חייך שהוא
השם הוי"ה ב"ה וב"ש שהוא להיות של אדם תלוים

לך מנגד ואז תהיה לך יראה מהשי"ת וזהו ופחדת
יומם ולילה וזהו ברכה גדולה:

ושמרתם את דברי הכרית הזאת למען תשכילו
את כל אשר תעשון. י"ל ע"ד הנה

ישכיל עבדי ירום וגב' מאד דאיתא בזוה"ק ה' פעלך
שהוא פעלך ממש כי אם לאו ח"ו עור ילדך חשי

ע"ש וזהו הנה ישכיל עבדי היינו עובדיי ר"ל כשמכני'
השכל ומתקן עובדיי היינו פעלך כנ"ל. אז ירום

ונשא וגבה מאד ירום מסערא דאברהם ונשא
מסערא דיצחק וגבה מסערא דיעקב וזהו תקיעה

שברים חרושה כידוע והוא שאמר למען תשכילו את
כל אשר תעשון היינו להכניס השכל בכל עובדים

ופעולות והבן:

הפמרת תבא

קומי אורי כי בא אורך וכבוד ה' עליך זרה כי
הנה החושך יכסה ארץ וערפל לאומים וכו'.

כי שמעתי משל מאח"י זללה"ה למלך שעשה מחילות
רבים באחיות עינים זו לפניו מו ונס סיבוב מן

כותל וכותל נהרות וגם היילות רבים מזהבליס וגם
דובים ואריות ושאר הית מבוהלים בכדי שיראו

מנשת אליו ולא כל הרזנה ליטול את השם יבוא ויסול
והמלך הוא נורא ומלכותו בכל משלה ואור פני

המלך מאיר בכל העולמות וכבודו מלא את הארץ
רק הכתלים והסובבים הם המסחירים את פני המלך

והוא באחיות עינים וכרוזים יוצאים כל מי שיבוא
אל המלך יתן לו המלך עושר וכבוד ויהיה שר אללו

עומד בביכלו ומי הוא שאינו רוצה בזה רק כשבא
לחומה ראשונה ורזזה כמה ארכה וגבהה ושאר

דברים המבהלים לבבות בני אדם נסוג לבבו אחור
ויש מהם שהולך כמה חומות זו לפניו מו ושם יש

שרים נכבדים מתונים מאת המלך מפזרים ממון
רב לבוא לפניו מן החומות ולפעמים אחרי רזוז

שיש לו כל הון יקר וכבר מלא ידו ואוצרות ממון נסוג
אחור אע"פ שראה כבר שהלך כמה חומות ונהרות

ואין שם פגע רע ואין מים ואין חומה מ"ת אחד
אשר כל חומה וחומה נבזהה ורזזהה מראשונה ואיזומה

כדי להבהיל יותר שלא יקרב מי שירצה אל המלך
אבל לבן המלך אשר משיו המו אל אחיו וגם רחמי

לכאורה היה ראוי לומר אשר לא יקיים וכו'
מאי ולא יקום אלא שבכחן כולל כל החורה כולה

אשר לא יקום היינו להעלות ולהקים את דברי
החורה והמשכיל יבין:

ובאו עליך כל הברכות האלה והשיגוך. ערך
להבין זה שאין לו ביאור לכאורה היה ראוי

לומר להיסוך שהוא ישיג את הברכות ולא שהברכות
ישיגו אחו אך דהענין הוא כמ"ש דהמע"ה אך טוב

וחסד ירדפוני וכו'. והיינו כי לפעמים אדם בורח
מן הטוב חמת קולר דעתו שאינו יודע אם הוא טוב

ולכך החפלה דהמע"ה אך טוב וחסד ירדפוני שהם
ירדפו אחרי וישיגו אחי אף שאיני יודע לרדוף

אחריהם והוא שמרמו ובאו עליך כל הברכות האלה
והשיגוך והבן:

ברוך סנאך ומשארתיך. י"ל ע"ד שאמר אח"י
זללה"ה ע"פ ושמת בטנא טנא ר"ח טעמים

נקודין אחוון והוא ע"ד אם שגורה תפלתי צפי
וכו'. וברוך הוא לשון המשכה פי' כשתמשיך ותייהד

בתפלתך טעמים נקודין אחוון ותגין הם כחרי
אותיות וזהו סנאך ר"ת טעמים נקודין אחוון כחריס

אז יהיה ברוך ימשוך לך הקב"ה שהיא תפלתך
שגור' נפיד. ומשארתיך לשון נשאר ומותרו' היינו

באותיות אשר הדבר לפעמים צלי דעת וצלי מוחין
אזי ג"כ יתייחדו וזהו ברוך סנאך ומשארתיך. ברוך

אתה בכואך וברוך אתה בלאתך ציאה נקראת מה
שאלם לומד ומתפלל שהוא בא ועומד לפני המלך

בפנים בהיכלות עליונים ויליא' נקראת כשעוסק
בדברים גשמיים אכילה ושתייה שיחה ומו"ת יעזור

לך השי"ת שנס שם תמשיך ותייהד חיות כי יודככו
ויגהלו מחשבותיך וק"ל:

איתא בתיקונים שהחוכמה היא כולה ברכות
גדולות ואנן נימא גם כן והיה אם לא

תשמעו היינו באם שלא תחפון לשמוע לא יניח אותך
הקב"ה שתלך בדרכיך רק ע"כ תהיה דבוק בו וזהו

והיה לשון שמחה והבן:
בר ערך ופרי אדמתך יירש הצלצל. י"ל ע"ד הפסוק

צלל החכמה צלל הכסף היינו אם תשב צלל
החכמה זו תורה אז צוודאי תהיה צלל הכסף ממ"נ

כי אורך ימים בימינה ובשמאלה עושר וכבוד כידוע
ואלו דברים שאדם אוכל פירותיהם בעוה"ז וכו'.

וזהו פי' הפסוק כל ערך היינו התורה שנקראת עץ
חיים. ופרי אדמתך הם מלות מעשיות יירש הצלצל

היינו צ' טעמים צל צל החכמה וצל הכסף כי הקרן
יהיה קיים לך לעוה"ב והפירו' תאלל בעוה"ז מכל

תורה ומלות שחששה ותעסוק לשמה:
זתים יהיו לך ככל גבולך וכו'. גם זה היא ברכה

גדולה כי יש כמה מיני זתים וית שופכני
וזית ביישני וזית הנטופס. וית ביישני היינו מי אנכי

כי אלך וכי אוליא וכו'. וית שופכני כמו הנני שלחני
זית נטופס בשעתו היינו עת לחשות ועת לדבר וזית

נקרא המחשבה והחכמה וזהו פירוש המשנה כל זית
שיש לו שם נשדה פי' ראשית חכמה יראת ה'

אב על כן נקרב אותו לאור פניו אשר באור פני
 מלך חיים נלחיים תמיד ומאור פני המלך מי שזוכה
 לראותו את זיו פניו מבהיקים ומאירים בכל העולם
 וממנו יגורו כל יושבי חבל ושוכני ארץ כמו מפני
 המלך בעצמו ורשות בידו להמית ולהחיות לאסור
 מלכיהם בזיקים ולפתוח ולהוציא אסורים מפשי בכח
 אור פני המלך וכבודאי בן המלך כח האב בכנו
 בהכמה וכשנא לחומות ולהנהרות וחיילות ודוכים
 וכל המצבילים ומסתירים את פני המלך תמה
 עצמו למאוד מה זה מלך רחמן כמותך כרחם אב
 על בנים מסתיר עצמו בהסתרות כאלו ואנה אני
 בא ולועק אלי אלי למה עזבתני וככה לבנו הנוער
 והנשבר לבוא אל אביו מוסר עצמו ודוהק עצמו בכחו
 לדלב על החומות ונהרות ומפוזר כל הונו לחיילות
 הסוככים שמה ובראות אביו נעגועיו ומסירות נפשו
 ושוועתו שלה בחזני אביו המלך והסיר האחיזות
 עינים הללו וירא אין שם חומה ולא שום מסך מצדיל
 רק ארץ מישור ונגות ופרדסים והיכלי עונג ומשרתי
 המלך עומדים בלבושי יקר וכל מיני מזמרים
 עומדים והמלך יושב על כסא מלכותו והארץ האירה
 מכבודו וירא ויפול על פניו ויאמר אהה אדוני המלך
 אבי ומלכי מה זאת ומה זה אשר הסתרת פניך ממני
 הסתרת פניך הייתי נבהל מחילותיך ומחומותיך
 ושאר דברים המצבילים אותי וכמעט אשר אבדתי
 ויאמר המלך קום בני חביבי ויושע לו שרביט הזהב
 אשר בידו ויחזקהו וילבישהו הודו ואורו ולבושו
 וכתרו נתן כראשו ואמר לו לא למענך ועליך עשית
 אה כל זאת רק למען נסותך ולדעת את אשר בלבבך
 יראתך ואהבתך אלי ועתה בני אהובי עבור בכל
 העולם והנה מהודי נתתי עליך ואורי על פניך
 מאירים ולבושי תלביש וכחר יחן כראשך למען דעת
 כל עמי הארץ כי בני אתה ולהסתרות ופחדים הכל
 אשר ראית המה שלא יקרבו אלי שונאיך אשר אינם
 רוצים בטובתך והמנדילים עליך והמלשינים עליך
 זאינם רוצים במלכותך והמה רוצים לירש את
 מלכותך כי יודעים הם כל זמן שאחה חי מלכותם
 לא יכון בידם לכן אם יבואו לפני ילשינו עליך
 במעשים הנעורים אשר הלכת עמהם ואחרי עצמם
 בבית המשתה וכמעט היית בכל רע לולא שמעת עד
 כה לעצתם הרעה להדיחך ממני והם ישלטו במלכותי
 ועתה בני אל תירא ואל תחת כי אורך אורי ומלכותי
 אשר בכל משלה לך היא ולך ישתהוו כולם אחרי
 שובך אלי ואחרי ראותי נעגועך אלו והם לא יבואו
 לפני לראות את אור פני כי לא יוכלו מפני גודל
 המחילות והסוככים והפחדים המצבילים וכסוב
 בעיניך חפשה מהם כל גוי וממלכה אשר לא יעבדוך
 ולרת עד רדחה והנמשל מובן וזהו קומי אורי כי
 בא אורך סי' לשון הסתלקות האור כמו כי בא
 השמש כדי שפליך יורה כבוד ה' כי הנה הסופך
 והתמכים המנדילים יפלו על הבאים ללחום עמך
 אבל מי שידע שכל הדברים המסתירים את פני
 המלך אין זה הסתרה כי מלא כל הארץ כבודו וטעק

כלב נשבר אל אביו זה הקב"ה אחר אשר הוא יודע
 כי מלך רחמן היא ובהסדו ברא את כל העולם ורואה
 שיכירו את אלהותו ויודע שנשמתו נחלבה ממש
 ממנו כמו שנאמר ויפח באפיו נשמת חיים וכלום
 אדם טפה וכו' א"כ למה הוא מסתיר א"ע ומשבר
 את לבנו הרס ומתוודה על חשאי ולועק וזוכה
 וסי' נשברו החומות של שקרים המנדילים בנייע
 לבין אלהינו והנה אור פני המלך עלינו ויסר מעלינו
 עון וילבוש אותנו מחלצות וישים את לניף העבור על
 ראשינו שהם מוחין פלאין של חיים נלחיים ומבודו
 ואורו נמשך עלינו וזהו אור התורה הקדושה כמ"ש
 כי באור פניך נתחת לנן תורת חיים וכה והיכולת
 בידינו לפשות ולמלוך ולהמית ולהחיות כמ"ש כמ"ש
 שדיקים דומים להקב"ה מה הקב"ה מחיה מתים
 וכו' מה הוא רופא חולים וזהו אשרי העם יודעי
 (תרועה) לשון שבירה. ה' פירוש שמנינים שכל
 הממכים המנדילים הם מאת ה' והם ממש רק
 אחיות עינים באור פניך יהלכון ובאור פני מלך
 חיים והממכים המנדילים הם נזרקים על האויבים
 כמו ופני המן חסו אשר ראיתי כתוב בספר במגלות
 ספר בכדי שלא להסתכל בפני המלך לכן כיספה
 המלך את פני המן כי באור פני מלך חיים והוא
 בוודאי לא יחסון המלך להחיותו כי אם במיתתו
 אחר אשר תבע המלך עלבון המלכה כמ"ש הגם
 לכבוש את המלכה וכו' ויש בזה עוד דברים פמוקים
 ואי"ה כשיהיה רגון מאת ה' אבאר :

וזהו דאיתא כמ"ש שלשה ספרים נסתחין בר"ה
 של זדיקים נכתבין ונחתמין לאלתר לחיים
 כי ר"ה הוא בחי' צבטה ליום חגיגו והוא לשון
 הסתרה כמו במכוסה ממך והלדיקים בהסתרה הוא
 להם כדי להתוסף להם אור גדול אור פני המלך
 חיים אחר אשר הם באים לפני המלך בלבות נשברים
 ונעפים על הסתרת פני המלך כי חפצם ורצונם
 וחשקם לראות את פני המלך עליון להיות דבקים בו
 ובתורתו ויראתו הסהורה לכן מגלה להם המלך אור
 פניו אשר באורו נראה אור החיים וזהו נכתבים
 ונחתמים לאלתר ומכפר (לאלתר) הוא מספר אסתר
 וזהו לאלתר לחיים והבן :

א"י קומי אורי כי בא אורך וכבוד ה' עליך זרח
 דהנה איתא בשם הארי החי ו"ל כי מיום
 שחרכ המקדש אסור למלאות פיו שחוק שנחסרו ב'
 אורות שמספרם שחוק ובית וכו' כתיב ועגלו כספר
 השמים כל איש ישראל יש לו כ"ב אותיות התורה
 וכו כל החורי כולה ברמ"ח מ"ע ואס"ה ל"ה וכשחכם
 שומר עצמו ממל"ת ומקיים מ"ע אזי נתגלה בו אור
 התורה על כל אבר פרטי ועל כל גיד פרטי כמ"ש
 וראו כל ע"ה כי שם ה' נקרא עליך ויראו ממך כי
 בכלל התורה הוא שם הויה כאשר ביארתי במ"ש
 ע"פ ושמי ה' לא נודעתי להם וכאשר מתגלה עליו
 וכו אור התורה בבחי' נשמתו כה מתגלה אליו אור
 אלהותו כביכול אליו וכו ממש וכן להיפוך ח"ו
 כאשר עצמם בו אור התורה כן נתמלם עליו אור
 אלהותו

הפטרת תבא

אלהותו מלפניו כי וזה חורייתא וקב"ה וישראל כולהו חד וזה וגולו כספר השמים פי' כי השמים נקראים בשם הקב"ה כמו ואתה תשמע השמים וכמו שהספר אס מתרחב ומתגלה אללו אור התורה אזי השמים זה הקב"ה מרחיב ומתגלה אליו כמו נודע בשערים בעלה והבן ואם ח"ו נתמלמל' אללו אזי גם הקב"ה מלמלס אליו ואינו משיג רק מעט מחורו כביכול ולכן יחוקאל ראה את התורה כמה פעמים גדולה מן העולם וזה ג"כ הי' עדיין לפי השגתו אשר השיג כי אין לה גבול כמו הקב"ה כביכול וזה שאמר יחוקאל הנביא נפתחו השמים ואראה מראות אלקים פי' נפתחו ה' חומשי תורה ונתרחבו ונתגלה ממילא אור השמים ונפתח ואראה מראות אלקים ולכן בעת חורבן הבית נעדרו ב' אורות מישראל ונחרב הבית אשר הי' שוכן בה ומגלה אורו ולע"ל אי"ה כשיתגלה אורו של משיח לדקינו ב"ב א"ס אזי יאירו אורן ונשמחן של ישראל בחור הבהיר ואור ה' יתגלה עליהם ויחזרו שתי אורות הנ"ל וזה קומי אורי ע"ד נפלה לא תוסיף קום מעלמה רק ה' יקים את סכות דוד הנופלת וזה קומי אורי כי בא אורך פי' אור נשמחך בתורה ואו וכבוד ה' עליך זרם והבן:

פרשת נצבים

אתם נצבים י"ל רמו ע"ד דאיתא בזה"ק שקרא לא קאי קושטא קאי ולכך יעקב אבינו לא מת שהיה מדת אמת שהוא תמיד קיים לעולם וזהו שמרמו חתם אותיות אמת נצבים שהוא קיים לעולם כמ"ס קושטא קאי והבן:

לפני ה' אלקיכם ראשיכם י"ל ע"ד דאיתא כששאלו ישראל בימי שמואל תנה לנו מלך ואמר להם דעו וראו כי רעתכם רבה אשר שאלתם לכם מלך כי ה' אלקיכם מלככם וזהו שמרמו כאן אמת נצבים לפני ה' היינו כשתתנהגו באמת ובתמים לפני ה' אז תזכו אלקיכם ראשיכם היינו שלא תלפדכו לשום מלך כי ה' אלקיכם יהיה ראשיכם ומלככם וק"ל:

עוד ירמו ע"ד דאיתא בזה"ק ע"פ החכם פיגיו בראשו היינו שמסתכל תמיד על השכינה שבראשו עי"ש. והיא שאמרו חז"ל דע מה למעלה מתך היינו השם הוי"ה ב"ה במילואו שהוא מספר מ"ה הוא למעלה אמת נצבים לפני ה' אלקיכם ממש אז תזכו להיות אלהיכם ראשיכם היינו להיות השכינה שורה על ראשכם והבן:

מחוטב עליך עד שואב מימך. י"ל שרימו מרע"ה לכל ישראל איך שהיה השתלשלות תיקון העל אדה"ר שאברהם הוא היה המתחיל בזה ע"ד שפירשתי וירא אליו ה' באלוני ממרא היינו שהוא תיקן באילנא דחב אדה"ר והי' ממרה את השם והוא תיקן זה עי"ש. והיינו שאדה"ר חב בעץ הדעת ונעשה פירוד בין עץ הדעת לעץ החיים והוא תיקן

והכנים עץ הדעת בתוך עץ החיים ע"ד ששמעתי מאח"י זללה"ה ע"פ סור מרע ועשה טוב היינו להסיר הרע מן הרע ולעשות אותו טוב ובאילנא דא הוי בדיק אורחים וע"ש בזה"ק שהוא רוא דמהימנותא וכן כל האבות תקנו זה עד שבא משה ותיקן בשלימות וכן בכל דור ודור. וזהו שמרמו מחוטב עליך היינו לשון חטיבה כמו וה' האמירך ותרגמו חטבתך והיינו מאברהם אבינו ע"ה שהוא היה מדת חסד ואהבה וכוה התקשר עלמו תמיד ותיקן ועשה יחוד בין שני בחי' עלים היינו עץ החיים ועץ הדע' וזהו מחוטב עליך עד שואב מימך דא משה שהיה שואב מימי התורה שאז ניתקן בשלימות והבן:

והביאך ה' אלקיך אל הארץ אשר ירשו אבותיך וירשתה והסיבך והרבך מאבותיך. י"ל הרמו בזה ע"ד הנה ישכיל עבדי ירום וגשא וגבה מאד. ואיתא בזה"ק ירום דא אברהם וגשא דא יצחק וגבה דא יעקב כי השכל הוא רק נקודה יו"ד וכשמתפשטת אית לה תלת רישין והם הל'ת מוהי' בבחי' תלת אבהן וכשאדם דבוק בשכל אז זוכה לבחי' מוחין בחי' ג' אבהן. וזהו הנה ישכיל עבדי כשהוא דבוק בשכל הקודש אזי ירום וגשא וגבה היינו בחי' ג' אבהן ג' מוחין שזכה להם כנ"ל כי הנקודה מתפשטת לתלת רישין. והוא שאמר והביאך ה' אל הארץ אשר ירשו אבותיך והרבך מאבותיך היינו שזכה לבחי' ירום וגשא וגבה היינו למוחין עלאין בחי' תלת אבהן והמשכיל יבין:

נפלאות היא ממך ולא רחוקה היא. ופי' רש"י נפלאות כתרנומו על כי יפלא ארי יתכסי וזריך להבין זה הרי התרגום עלמו פי' כאן ארי לא מפרשא מינך ולמה תפס רש"י תרגום אחר וגם התרגום עלמו למה שינה לשונו. ועוד יש להעיר למה אלל נפלאות כתיב ממך ואלל רחוקה לא כתיב ממך. וי"ל דהכל עולה לענין אחד הן התרגום והרש"י דהנה כבר כתבתי כמה פעמים וגם על דרש דרש שהוא חזי אותיות שבתורה שהוא רמו שאין התורה שבכתב נשלם אלא ע"י תורה שבפ"ס כי לפעמים באו רבנן ובלרו הדא או מוסיפין וגם על ידי כל הגדיקים שבדור שהם בחי' משה זה הדעת וההכמה אז נתפרש התורה ונשלם על ידם ע"ש באריכות במקומו. וזהו לא נפלאות ותרגום לא מיפרשא שאין התורה מתפרשת אלא ממך שעל ירך היא נשלמת התורה בפירושה כנ"ל ומשום שלא כל אדם זוכה לזה לחדש חידושי תורה בדרך אמת לכונן לאמתו לזה אומר לא רחוקה היא היינו איתמי התורה בשלימות כשהיא לשמה היינו לשם ה' ואות ה' יש לה ג' צרופים" היא כידוע ואז מגלין לו רזי תורה ונעש' כמעין המתנבר וזהו שרמו התרגום לא מיפרשא ורש"י תפס פשוטו של מקרא ארי יתכסי והבן:

ובחרת בחיים למען תחיה אתה וזרעך ל"ל הא משה אמר זה לכל ישראל שיבהרו בחי התורה וממילא גם זרעם בכלל ואיך אמר אח"כ למען תחיה אתה וזרעך שמשמעו אף שהם לא יעשו

נצבים

אליו ונסתתר שם ופסה חומות ואש ונהרות באחיות עינים הכל לפני בניו והנה מי שהיה חכם נתן לב לדבר איך אפשר שאביו הרחמן לא יתראה להראות פניו לבניו ידידיו אין זה כי אם אחיות עינים והאב רוצה לנסות אם ישתדל הבן לבוא אליו ובאמת אין שום הסתר והנה מיד כשנסתר נפשו לילך בנהר נסתר אחיו עינים ועבר בו וכן בכל המחיצות עד שבא להיכל המלך ויש טעם שירא להתחיל לעבור המחיצות ויש שעובר המים וחוזר מפני החומות ומפני האש והגמשל ידוע והנה מי שמוסר נפשו ועובר בכל המחיצות ודוחק עצמו עד שבא אל המלך אז יבוא למעלה יותר גדול מקודם וזהו אנכי ארד עמך היינו כשחתן לב וחנין שאפילו בירידה יש גם כן אנכי היינו ההסתר שנסתר עצמו ממך היא גם כן לסובתך אז ואנכי אעלך גם עלה היינו שתזכה למעלה יתירה וזהו גם עלה והכן וזהו ה' ההולך עמך תמיד הן בירידה והן בעליה אז לא ירפך ולא יעזבך ותרגומו לא ישבקיך ולא ירחקיך היינו אפי' כשנסתר לפעמים מכל מקום לא להרהיק ממך היא כנ"ל והיא שמרמו כאן ואנכי הסתר היינו כשחתן לב להבין שאנכי היא בהסתרה אז הסתר ע"ד הדסה היא הסתר והדס מספר חיים ע"ה והיינו שאז תוכל לאור באור פני מלך חיים וזהו הסתר את פני וזהו סוד ר"ה וסוכות בתחל' בכסה היינו שיש הסתרה ואח"כ בסוכה באחרונ' ובחיים כי לולב והדס שניהם מספרים חיים כנ"ל שזוכה לאור באור פני מלך חיים וכו' והמשי"ב:

פרשת האזינו

ימצאהו בארץ מדבר וכו' יסובבנהו יבוננהו יצרנהו כאישון עינו כנשר יעיר קנו של גזוליו ירחף י"ל דכאן מרומו ענין ר"ה וסוכות ע"ד דאיתא בזוהר הקדוש שאמר ר' נהוראי שבא כאן לית אחר למיתב שהוא מדבר אחר דדינא שריא ובפרט בתמים ששולטים דתים עי"ש וזה י"ל ימצאהו בארץ מדבר דא ר"ה יומא דדינא יסובבנהו יבוננהו ע"ד דאיתא בזוה"ק וישב עשו לדרכו ויעקב נסע סכותה . שעירה זה בחי' יוה"כ סכותה זה בחי' סוכות עי"ש וזה י"ל ג"כ יסובבנהו היינו בחי' סוכה שנקרא ע"ש הסכך שמסכך ומסבב ומקף עליהם יבוננהו לשון בנין כמו ויבן את הצלע היינו ע"ד והוכן בחסד כסאו אף שהתחלת הבנין הוא בדין כנ"ל שהוא ר"ה מ"מ חסד הוא עיקר הבנין והוא עיקר קיום הבנין והמשי"ב:

עוד י"ל יבוננהו לשון בינה ע"ד אין אדם עובר עבירה אא"כ נכנס בו רוח שעות ונסתלק ממנו הדעת ואח"כ כשחוזר בתשובה אזי הדעת חוזר אליו וזהו יסובבנהו היינו כשבא לבחי' סוכה שהיא אחר ר"ה ויו"כ שחזר בתשובה אז יבוננהו לשון בינה היינו שנכנס לבחי' הדעת שנסתלק ממנו עד הנה ובא לבחי' בינה כדאיתא בכוננת סוכה היא בחי' אמת עלאה שמסככת על בנין . יצרנהו כאישון עינו היינו

כך יחיו בזכות עזמך וי"ל ע"ד דאיתא ע"פ שאמר חזקוניס הן לי לא נתת זרע והנה בן ביתי יורש חותי שכוונתו היה כי ה' הבטיח לו עוה"ב וידוע מי שאין לו בן לא עייל בפרגוד' כלל כדאיתא בזוה"ק והוא שאמר איך אוכל לירש עוה"ב הן לי לא נתת זרע וזהו י"ל ובהרת בחיים היינו שתראה שיהי' לך חיי עוה"ב חיי נצחים למטן תחי' אתה וזרעך פי' ע"י שיהי' לך זרע אז תזכה ליכנס בפרגוד' דמלכא והבן:

פרשת וילך

הנה בפרש' זו יש כמה שינויים בתחלה כתיב ה' אלקיך הוא העובר לפניך ואח"כ כתיב חזקו ואמרו ה' אלקיך הוא ההולך עמך משמע בשוב ואח"כ אלל ויקרא משה ליהושע כתוב ג"כ ההולך לפניך ולא על חנם נשתנה הלשון ג' פעמים וי"ל בזה דהנה ג' מדריגות יש . המדריגה א' היא כשיזכה שה' הוא ההולך לפניו כמ"ש ביציאת מצרים וה' הולך לפניו יומם שזבו מור' שהוא נמשך אחר אלקים חיים ובו דבוק כל מחשבתו והליכתו לאור פני מלך חיים לכך הוא המעלה הגדולה שבכולם המעלה הב' היא כשהשם ב"ה הולך עמו כשזה כמ"ש אלל נת שהי' רק לדיק בדורותיו את האלקים התהלך נח בשו' לא זכה למדריגה עליונה הנ"ל הוא שפי' רש"י ואלו היה בדורו של אברהם לא היה נהשב לכולם והמדריג' הפחותה שבכולה היא כשהש"י הולך מאחוריו כמ"ש על הים כשהי' עמהם פסל מיכה כמ"ש ועבר בים צרה והי' קפרוג גדול הללו עובדי ע"ז והללו עע"ז . ולכך ויסע עמוד הענן מפניהם וילך מאחריהם וגם מלינו בפירוש בתורה ולא יראה בך ערות דבר ושכ מאחריך היינו שישוב מלפניך וילך מאחריך כנ"ל . וזכה יש להבין השינויים הנ"ל בתחל' כשדבר מרע"ה בלשון יחיד כתיב ה' אלקיך הוא העובר לפניך כי בכלל ישראל צוודאי יש איש אחד פרטי שהוא כללות הדור כמו משה ויהושע שזוכה למדריגה הגדולה הזאת שהשם יהיה עובר לפניו וכשדבר בנוכח לרבים חזקו ואמרו כי ה' ההולך עמך בשו' כי לאו כל אדם זוכה למדריגה הגדולה הזאת וחפם המדריגה הבינוני ואח"כ כשדיבר אל יהושע כמ"ש ויקרא משה ליהושע כתיב ההולך כי הוא הי' כללות הדור וזכה שהשם היה עובר לפניו כנ"ל . וכן הוא בכל דור ודור לפי דורשיו יש לדיק שהוא כללות של הדור ומתבודד תמיד בחדרי לבו אף כשעוסק עם צ"א בצרכי עוה"ז הוא יכול לזכות למדריג' זו שהשם יהיה הולך לפניו תמיד להאיר לו ללכת יומם ולילה בעבודת הקודש והמשי"ב:

ואנכי הסתר אסתיר את פני . והוא לכאורה חמוה גדולה איך אפשר שהקב"ה יסתיר פניו מישראל חלילה ואיך יהיה להם חיות ותקומ' כי זה כל היוחס של ישראל עם קרובו שנקראו בניס למקום אף דהנה המשל הוא למלך שעשה כמה חסיונות באחיות עינים לפני היכלו שלא יוכלו ליכנס

האזונו

שיזכר ג"כ לזכות לבחי' חי' יחידה ע"י התורה הקדושה כנ"ל וזהו כי לא דבר רק הוא מכס היינו שכל מה שיש בכס יש ג"כ בהתורה והראיה כי הוא הייבס כי כל חיותכם אינה רק ממנה וע"כ כמו שיש בכס ה' בחי' הנ"ל כמו כן בתורה ג"כ ואם רק היא מכס היינו כפי המדריגה שאחס נס כן אחס משיגים התורה וכפי השתדלותכם בה כן אתה זוכים למדריגה כנ"ל והכל בא לכס ע"י חורה הקדושה שהיא אם כל חי ובדבר הזה תאריכו ימים כי היא כל חיותכם כמ"ס והמשכיל יבין :

דרוש לשבת תשובה

איתא במדרש הלכה אדם מישראל שהוא חושש באזונו מהו לרפאותו בשבח כך שנו חכמי' כל ספק נפשות דוחה את השבת וזה מכת אוון אם ספק נפשות היא מותר לרפאותו בשבת ורבנן אמרי אם מבקש אתה שלא לחוש באזוניך או באחד מאברייך הט אזניך לד"ת ואחה נוחל חיים שנאמר שמשו ותחי נפשיכם ונקדים לבאר משנה במסכת אבות ר"ח ב"ח אומר הגעור בלילה והמהלך בדרך יחידי ומשנה לבו לבטל' הרי זה מתחייב וכו' דהנה דהמע"ה אמר שיר למעלות אשא עיני אל ההרים וכו' ה' שומרך ה' ללך ואיתא בתקונים אני ישינה בשם"ה מלות ל"ת ולכי ער ברמ"ח מ"ע להסביר זה ע"פ מוסר השכל מן התורה ומן הנביאים ומן הכתובים ומן הש"ס כי האדם לריך להיות בו ב' בחי' לטוב א' ישן ובחי' ב' להיות ער דהיינו שהנשמה תהיה אלנו נעורה כדי להיות חי לגבי חי לאפוקי בחי' שינה היא אחד מששים במיתה חלילה לכן היה דוד נעור כדי שיהיה חי לגבי חי ולא יטעוס נשמתו בחי' א' מס' כנ"ל כדי שתהיה נעורה לגבי קב"ה תמיד וזה כינור היה חלוי למעלה ממסתו של דוד כי כנור הוא בחי' נפש רוח וכו' היא בחי' הגשמה הם היו מעוררים את דוד מכל השינות וזהו לשון מסה כדי שיהיה חי לגבי קב"ה וכן יראה כל אדם א"ע להיות נשמתו נעורה וחייב לעורר עצמו מכל שינה דהיינו מבחי' הסתלקות הדעת והמוחין חלילה וכן דוד היה עושה עצמו כלי נעלות לבחי' הדעת שהיא בחי' תלת מוחין והוא המעלה וממתיק לבהינת דוד לעלות והבן וזהו רוח נפונית מנשבת בו וכו' פי' בחי' אלהו' הנפון בתוכו בתוך נר"ן של אדם שהוא חי העולמות והוא מנגן מאליו וכמו ויהי כמנגן המנגן ומהי עליו רוח אלקים פי' ע"י התקשרות האדם נשמתו צבורה ב"ה ע"י כן רוח אלקים מנשבת בנר"ן בו ולכן היה מעורר את דוד משינה דהיינו מבחי' הסתלקות המוחין כנ"ל בכל עת ובכל רגע וזה בחי' דוד היא בכל אדם והבן ולכן אמר שיר למעלות אשא עיני אל ההרים היינו מוחין דהרים אילין אבהן וכשאני רואה פעם איזה הסתלקות ח"ו או מאין יבא עזרי כי ע"י שאני רואה זה ומבין. פי"ז נשכר לבכי ונעשה (אין) ולכן מאין יבא עזרי כידוע ממארי אה"ן

היינו ששומר מאז הנשמה שנקראת בת עין שהיא נקודה. כנשר יעיר קנו היינו אתערותא ע"ד שמאלו תחת לראשי וימינו תחנקני גם סכך גימ' מאה ולכך היא בחי' אמה שהיא אותיות מאה בסוד מאה ברכאין שממנה נשפטים והמשי"ב :

ידוה בדד ינחנו ואין עמו אל נכר. ע"ד שאמר מהו' המסורס מהו' נחמן הארידענקר ע"ס ואיש לא יעל' עמך וזהו פי' ה' בדד ינחנו ואין עמו אל נכר ע"ד וסרתם ועבדתם וכו' אבל כשאדם הוא יחידי אז מתדבק ביחודו של עולם ואין עמו אל נכר והבן :

א"י באופן אחר ה' בדד ינחנו כי השכינה כביכול נקראת בדד ע"ד הידוע בגלות ומשפעת השפע להשרים אשר ישראל נחונים תחת ידם בגלות אבל כשהשם יתברך יקבל מלכותו ויהיה ה' אחד ושמו אחד אז האלילים כליל יחלוף וזהו ה' בדד היינו כשהשי"ת יתחבר לבדד היינו השכינה הנקראת בדד ואז אין עמו אל נכר ויש דברים בנו עוד לחלבה מילין למה נקראת השכינה בדד כי בדד גימ' עשרה אך עתה באותיות הם שני דלתין הנקרא דלי דלות והיא עשירית האפה סולת למנחה ע"ס ואז הסלת לריח ניחוח אשה לה' ב"ה וידע כל פעול כי אתה פעלתו ויראו את ה' כל המעשים ויכירו גדלו מדלי דלות עדי מרום ויהיה ה' אחד ושמו אחד ופי"ז חבין מה שתרנוס על פסוק זה פי"ש והבן :

כי לא דבר רק היא מכס ודרשו חו"ל ואם רק היא מכס הוא רק. וי"ל בזה בדרך רמז ונקדים לפרש ע"פ תורת ה' תמימה משיבת נפש דהנה ידוע זאת התורה אדם כמו שיש באדם רמ"ח אברים ושם"ה גידים כן יש בתורה רמ"ח מ"ע ושם"ה ל"ת וכל מלוא שייך לאבר פרטי מהאדם כדי להיות האבר ההוא ממקור המנו' ההוא נמלא מכל התורה בכלל נובע חיות לכל האדם וכמו שיש באדם ה' בחי' נר"ח"י כן יש בתורה הקדושה גופי תורה ורחניות התורה פרד"ס רזין סתימין וכמו שאמר אה"ו זללה"ה על אנכי ר"ת אנא נפשי כתבית יהבית נפשי היינו התורה וכו' ולכך כפי השתדלות ויגיעות האדם בתורה כך היא חיות הקדושה שממשיך לעצמו או נפש התורה או שאר בחינותיה והוא שכתוב בזהר הקדוש זכה יהבין ליה נפש זכה יתיר יהבין ליה רוח ע"ס וזהו תורת ה' תמימה היינו שאין בה שום מחסור רק כל הבהי' שבעולם יש בה ולכך היא משיבת נפש היינו שזכר לזכות ע"י החורה לכל ה' מדריגות הג"ל וכל מדריגה שיש מדריגה למעלה הימנה נקראת הקטנה נפש שהוא בחי' שכינה כמו שבת וינפש כן הוא הקטנה נד מה שלמעלה ממנה הוא בחי' שכינה כי כל דבר שהוא זך ובהיר יותר חיותו יותר גדול ויש לו תנועה יתירה מן אותו שאינו זך כמוהו וזהו משיבת נפש שזוכה לכל המדריגות ומדריגה גדולה היא משיבה ומחיה למדריגה הקטנה ממנה שהוא בחינת נפש כשורה עליה והבן וזהו אמרתי כבר ע"ס אשר יעשה האדם וחי בהם וה"י ר"ת חיה יהודה היינו

דרוש לשבת תשובה

כיום יחיד וכו'. והמהלך בדרך פרשתי לפי המדך להסיר מן המוני עם צחי' כילות ולהרכות בצדקה וסמכתי ע"פ תנ"ך ועל מאמר חז"ל וילך שפי הוא יסירי פי' כי נחש עפר לחמו כי מי שהוא צחינת נחש הוא עפר כל הלחם שלנו הוא צחי' עפר צשפלות ואינו הוא צחי' הצדיקי' כי לחם אלהים הם מקריבי' כי הם עושים צדקה ברוחניות ובגשמית' לאפוקי הרשעי' כל העולם אינו מספיק להם כמו הנחש ר"ל והוא שלחן דב"נ קמדכי ליה מכל חובי' כי מתהפך לצדיקי' מלנחש לשלחן כי הם צחינות מאמיני' ההולכים על רגליים היסוף הנחש שהוא בלא רגלים בלא האמנה. והוא אהבת צדק ותשגא רשע כי השכינה נקרא צדק והנחש נקרא רשע ר"ל ע"כ משתך אלהים אלהיך שמן ששון מחכרך הוא הצדקה הנקרא בשם שמן והוא מור ואהליות קליעות כל בגדותיך פי' אפילו כל הבגידות שלך נעשה מור ואהליות כמו וחטאך בצדקה פרוק וכן הוא אומר אלל אלע"ה והאמין בה' ויחשבה לו לצדקה ע"י האמנה העלה צדק ונעשית צדקה והבן והוא פי' הש"ס וכו' נחש ממית או מחיה אלא בזמן שישראל מסתכלין כלפי מעלה מיד הם מתרשאים ע"י האמנה בקוב"ה מתדכאים ומתטהרים ומתרשאים ונהפך מלנחש לשלחן הקודש המרומו "בזה" אלו ולחם אלהים הם מקריבין. והוא שהוכיח הנביא את ישראל הן זמנו וכו' הכזה לום אבחריהו וכו' פתח חרצובי רשע התר אנודות מוסה ושלח רזונים הפשי וכל מוסה תנתקו הלא פרום לרעב לחמך וכו' פי' להתיר ולפתח את הלב אשר נקשר בצחי' רשע חלילה כנ"ל ולהתיר אנודות מוסה כמו וישארו צמוע בשנים בפירוד לצבות רק לא יתן לעולם מוס לצדיק וע"י ישלח רזונים חפשי כל האסורים דמלכא האסורים בבית הסוהר הנקרא בור רק אין צו מים פי' חסדים אבל וכו' ועי"ז כל מוסה תנתקו כמו שאתה עושה כן בעוה"ז כך יעשה הקב"ה בכל צחי' העולמות והוא וכל מוסה וכו' וע"י מה הלא פרום לרעב לחמך לשון פרוסה לשבור את אכלך היפך כנחש שלחמו עפר והוא זורע צדקות מזמית ישועות פי' על ידי שנותן צדקה חש"י שמן הגרחה הוא מחסר לחמו והוא ע"ד זריעה שכמו כשהאדם זורע הוא מפסיד הגרעין בעפר והשועה אינו רוצה להפסיד את הגרעין אך החכם יבין שהוא מזמית כמה וכמה אלפים גרעוני' מגרעין אחד והוא זורע צדקות מזמית ישועות והארכתיו עוד בזה לפרש להמוני עם לעורר למדה זו:

אי בקיצור נמרץ כי כבר ביארתי בפ' פינחס כי הצדיק והעובד ה' נקרא בשם חותם כי חותם של הקב"ה היא אמת והעובד את ה' הוא דבוק בהקב"ה ובתורה הנקרא תורת אמת כשהפולס מדבקים עצמם אל הצדיק נקראים חומר חותם פי' כי הוא נקרא בשם אור הנשמה המתייה את רמ"ח אברים ולכן הם נקראים חומר חותם לשון רמ"ח אבריו של החותם הוא הצדיק אור פנימי אליהם ואור

זללה"ה וזהו אל יתן לחם רגלך הם ההאמנה וע"י מה לכן אמר אל ינוס שומריך הנה לא ינוס ולא יישן שומר ישראל והוא צחי' המוחין של כל העולמות המתייה את כולם וכינוד לכן אומר ה' שומרך ה' לך פי' כי הקב"ה הוא כמו אל לגבי האדם כפי התנועה שהוא עושה כך מראה עצמו הקב"ה לו לכן כשאתה מנער עצמך להיות מעורר עזרה הם בהי' מוחין לכן לא ינוס ולא יישן שומר ישראל והוא שחיתא בתקנים אני ישינה כנ"ל פי' כשחני בא לפשות חלילה לבהי' מצות ל"ת אני ישינה נעשה אני צחי' ישן והוא א' מס' במיתה כאלו מת ועבר ובטל מן העוה"ז ולכי ער במ"ע אזי אני מעורר עצמי בצחי' הי לגבי הי וזהו פי' הש"ס במסכת פירובין שאלו לר' אבובו היכון ר' אלעאי הצפינו אתר להם עלך בנערה אהרנית עירנית אהורנית א"ד אשה וא"ד מסכת והוא תמוה ולפ"ד יוכן כי הוא מוסר שכל ובינה אשר אמרו חז"ל בצחות לשונם הסהור ורמוז בזה סודות נעלמים האריך יחנהג האדם וחי בהם כי הנשמה נקרא' נערה פי' מעוררת לאדם משינתו כנ"ל מהו השינה ומהו ההתעוררות לכן כשהיא מתעוררת עצמה היא נקרא נער' והבן והוא אהרנית כי הנשמה נקרא בת כהן כידוע וכת איש כהן עיין בסבא עירנית מלשון עיר וקדיש אהורנית ע"ד אדם היה ראשון למחשבה והאחרון למעשה והם גם כן מרמוזים לצחי' נר"ן ע"כ היא לטוב וכן יש להיפוך ח"ו כשהולך בדרך לא טוב ר"ל אזי הוא צחינת ער צמנות ל"ת וישן במ"ע כשכא לפשות איזה מצוה אזי כל אבריו כבדים עליו כאלו הוא ישן וכאלו הוא מת ואין צו חפנוג בעשיית המצות וכדביקות להש"י אבל לצחי' העבירה של ל"ת כמו גול ועריות הוא פי ר"ל כמ"ס בניאים כי לא ישנו אם לא יריעו ונגזלו שנתם אם לא יכשילו פי' כי כמו שהנשמה מעוררת עצמה לכל טיב כנ"ל וכן להיפוך רוח היצה"ר ר"ל מעורר עצמו לכל רע להיות נייעור וחי ואינו מניחו לישן עד שיעורר עליו כנוכר בדברי הנביא ר"ל כי לא ישנו אם לא יריעו וכן הרבה פסוקים בתנ"ך והארכתיו בזה בדרוש לפרש הרבה כי הוא חופלת להמון עם להסיר מהם מוקשי מות ר"ל וזה גלוי כשאדם הוא צחי' טוב הוא צחי' יום לשון צהירות ולהיפך נקרא מדת לילה וכן הוא אומר ואורח צדיקים כאור נונה הולך ואור עד נכון היום ודרך רשעים באפילה לא ידעו כמה יכשלו פי' כי הנשמה של האדם נקרא אדם והנוף הוא בשר אדם ולכן נקרא הנשמה (מה) בני' אדם שם הוי"ה ב"ה כי הוא דוגמא דלעילא והני מילי כשמתקשרת אלל הבורא ב"ה נקראים על שמו לאפוקי הרשעים שאין מתקשרים ומתייחדי' היותם אל הבורא ב"ה הם באפילה והוא לא ידעו לשון חיבור לכן יכשלו ר"ל והבן והוא שרימו ר"ח ב"ח הנעור צלילה פי' שהוא ער ומקיף בצחי' לילה באפילה חלילה וחס היסוף הצדיקים שהם כאור נונה וכו' הנקרא כל צחינותיהם צחי' יום והוא מאמר דהמע"ה ולילה

דרוש לשבת תשובה

הקדושה רמו גדול על דרך ששמעתי על הנמרצא אוקירו לנשייכו כדי שתתפתרו היינו רמו כשאלדס נוסל לפעמים ממדריגתו ונופל לבחי' שכחה בהשם יתברך אל יאמר שח"ו חלקים עזבו רק זהו גדול חסדו יתברך כדי שינוא למדריגה יותר גדולה וזהו אוקירו לנשייכו לשון נשיה ושכחה אפילו כשאתם במדריגות הקטנות והשכחה אוקירו המדריגה זו כי הוא כדי שתתפתרו היינו להביאכם למדריגה יותר גדולה משהיה מקודם ע"כ. וזה יש לפרש שמרמו כאן הפסוק כי מנשה היינו בחינת שכחה כמ"ש נשיי חלקים ואפרים הוא לשון פרה ורבה שהוא מדריגה גדולה והיינו כי שני בחי' אלו שזיים הם ועכ"ו והם רבנות אפרים היינו בחי' אפרים הם גם כן בחי' מנשה שהוא לבוא להתכלית אל בחי' אפרים שהוא מדריגה גדולה כנ"ל והבן:

וְלָבַד המורא הגדול אשר עשה משה לעיני כל ישראל בראשית. י"ל בזה לנעון סופו בתחלתו ע"ד שאמר אח"ו וללה"ה שם ישראל מורה ע"ד כשברא הקב"ה את העולם היה חוזר לשורשה לאין וכשהסתכל הקב"ה בבריאת האדם הנקרא ישראל אז נתקיים העולם מאין ליש. וזהו רומז שם ישראל היינו ישראל כי הר' היא חכמ' א' דעת למד בינה הנרמזות במלת אין ג"כ ונתקיימו ע"י הישות של ישראל כמבואר במ"א. וזהו ישראל עלה במחשבה והבן. וזהו ישראל בראשית שע"י ישראל שהוא מורה יש אין שנעשה יש מאין כנ"ל זהו בראשית היינו העמדת קיום מעשה בראשית שלא יתזור לאין היא על ידי הישות של ישראל והבן. וזהו ישראל אשר כך אחפאר כי החכמה היא בחינת יו"ד ואינו תופס גוון כלל וכשבא לוא"ו שהיא בחינת ישראל אזי נעשים גוני' מסערא דאבא ראש ומסערא דאמא אשר. וזהו בראשית לעיני כל ישראל היינו בראשית שהוא חכמה נעשה לעיני היינו בחי' גוונים ישראל כשבא לוא"ו שהיא בחי' ישראל כנ"ל והמש"י: **עוֹד** י"ל לחבר סוף התורה בתחלתה ישראל בראשית האידך כל אחד יתחיל ללמוד התורה והוא ע"ד אס אין יראה אין חכמה. והנה ישראל אותיות ירא של לשון שלם כמו ירושלי' היינו כשיהיה לו יראה שלם דהיינו יראה פנימית אזי הוא נעשה כלי לבחי' חכמה ויכנס בו בחי' בראשי' היינו חכמ' שהיא כל התורה כולה ומתחיל התורה מבראשי' והמשכיל יבין:

ואור מקיף צפוד הנשמה וזהו תהפוך כחומר חותם ותיצבו כמו לבוש כי הם מלבושים להחוסם עיני צפ' פנחס וכן הלדיקים להקב"ה הם ממש חומר חותם אליו כי הם מלבושי' וזהו לבשי בגדי תפארתך עמי וזהו שרמו בתיקוני' שימני כחותם דא חותם אמת ובה חתמני לחיים פי' הלדיקי' מבקשי' להדביק להקב"ה שהוא אמת ובחורתו תורת אמת והוא חיים ותורתו חיים ונעשים אליו חמר פי' כלי אל האמת ואל החיים והבן. וכן כשהעולם מדבקים עצמם אליהם אז הם מתהפכים מהמר אל חותם והעולם נעשים חומר והם חותם אמת ונחתמי' כל העולם על ידם לחיים לפי שהם מדובקים אליהם שאתם בריתו החיי' והשלו' והאמת וזהו שאיתא בש"ס שלשה ספרי' נפתחי' בר"ה וכו' לדיקי' גמורים נכתבין ונחתמין לאלתר לחיים פי' כשהלדיקים עומדים לבקש ולהתפלל להקב"ה כל מנמותיהם לקרב אליו להיות שורה בתוכם ונעשה חומר לחותם אמת וחיים לאלתר ורשעים להיפך פי' שאינם עושין עצמן כלי לא אל הקב"ה ולא אל הלדיקים והחותם אין לו על מה שיחותם א"ע שהם אינם מתיצבי' כמו לבוש שאינם רוצים בזה לכן נחתמין לאלתר למיתה שהוא היפך חיים ונחתמים בחותם אשר לעומת החיים אשר עשו עצמן לבוש וחומר אליו ובינוגים תלויים ועומדים עד יום הכפור והמשי"ב:

פרשת וזאת הברכה

בכור שורו הדר לו וקרני ראס קרניו בהם עמים ינגח יחדיו אפסי ארץ והם רבנות אפרים והם אלפי מנשה. י"ל בזה בדרך רמו ע"ד חכמת אדם תאיר פניו היינו אדם שהוא דבוק לחכמה שהוא תורה כאמור הכל בהכמה עשית בזה מושך ע"ע הארה וכבוד והדר תעטרהו והוא שמרמו הפסוק בכור היינו ראשית שהוא חכמה. שורו היינו הסתכלות ומחמת שהסתכלות שלו היא בחכמה ותורה הדר לו מזה נמשך לו הוד והדר כנ"ל חכמת אדם תאיר פניו. וקרני ראס קרניו היינו קרני הודו היא מן ראס לשון ראיה מן ראותו והסתכלותו בתורה הקדושה וכה לקרני הוד. בהם עמים ינגח יחדיו היינו גם תועלת זאת נוסף לו בלימודו והסתכלותו בתורה שנעשה לו בחי' קרניים וגבורה להתגבר על הקליפות לנגחם ולכעלם. והם רבנות אפרים והם אלפי מנשה בזה רימזה לנו תורה

סליק פרשת ברכה בעזרת רוכב שמים ומסדר המערכה וסליק ספר דברים בעזרת בורא רוח ויוצר הרים ופוחח בכל יום דלתות ושערים:

לקומים

שהוא מכניס כל הדברי' ומלבישן בחותיות ולכן מעל' כל הנלוזין ממקום שהיא שם וזהו ואחרי כן ילאו ברכוש גדול:

שייך לפרשת וירא **ויאמר** אבימלך לשרה הנה נתתי חלק כסף לאחיך הנה

שייך לפרשת לך לך

ועבדום וענו אותם ארבע מאות שנה ואחרי כן ילאו ברכוש גדול פי' האדם לריך לעבוד בארבע מיני עבודה כחמד וכגבורה וכדעת וכו' ובכל א' לפלות ולא לירד חלילה ופי"ו מעלה כל הנילוזין